

Metsäsijoittamisen vastuullisuus

Sara Vartiala

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

Tradenomi

Opinnäytetyö

2023

Tiivistelmä

Tekijä(t) Sara Vartiala
Tutkinto Tradenomi
Raportin/Opinnäytetyön nimi Metsäsijoittamisen vastuullisuus
Sivu- ja liitesivumäärä 42 + 2
<p>Tämän opinnäytetyön tarkoitus on tutustua metsäsijoittamisen vastuullisuuteen Suomessa ja siihen vaikuttaviin tekijöihin sijoittajan näkökulmasta. Vuosina 2020 ja 2021 on suomalaista metsää hakattu enemmän kuin koskaan aiemmin, jonka seurauksena keskustelu sekä kasvun suojaamisesta että poistuman hillitsemisestä on noussut yhä enemmän esiin. Poistuman hillitseminen on tärkeää metsän taloudellisten tuottojen takaamiseksi, että biodiversiteetin suojaamisen suhteen. Opinnäytetyön tarkoitus on ottaa selvää vastuullisuuden toteuttamisesta metsäsijoitustoiminnassa tällä hetkellä. Samalla työssä esitellään kestävä metsätalouden harjoittamisen tulevaisuutta.</p> <p>Opinnäytetyö koostuu tietopohjasta, jossa esitellään eri metsäsijoitusmuotoja, metsäsijoittamista yleisesti Suomessa, vastuullisuutta edistäviä tekijöitä ja metsästä saatavien tuottojen muodostamista. Euroopan Unionin ilmastotavoitteet ja suomalainen lainsäädäntö koskien metsäsijoittamista esitellään lukijalle tietoperustassa. Empiirisessä osiossa esitellään haastattelututkimuksella kerättyä aineistoa ja esitellään saatuja tuloksia. Pohdinta kappaleessa saatuja tuloksia tulkitaan sekä käydään läpi omaa oppimista. Työhön aineistoa on kerätty internet- sekä kirjallista. Dataa on kerätty Luonnonvarakeskuksen-, Maanmittauslaitoksen- sekä Maa- ja metsätalousministeriön sivuilta.</p> <p>Opinnäytetyön empiirinen osuus on toteutettu kvalitatiivisena, eli laadullisena tutkimuksena. Tutkimusosiota varten on haastateltu AARI Metsä Oy:n toimitusjohtajaa Mikael Beckiä maaliskuussa 2023 Helsingissä sekä yksityistä metsäalan yrittäjää Jukka Pakkalaa maaliskuussa 2023 Haminaassa. Haastattelut on toteutettu teema- sekä avoimena haastatteluna. Tutkimusosiossa keskityttiin vastuullisuuteen sekä työlle asetetun pääongelman ”Toteutuuko vastuullisuus kattavasti metsäsijoittamisessa Suomessa?”</p> <p>Kerätyn tutkimusaineiston ja saatujen tuloksien perusteella voidaan todeta, että raamit kestävälle metsätaloudelle ovat hyvät Suomessa. Lainsäädäntö tukee metsäsijoittajan vastuullisia valintoja ja kannustaa kestävä metsätalouden harjoittamiseen. Metsäkeskus valvoo sijoittajien toimintaa metsänhoidon kannalta. Metsäsijoittajien toiminta Suomessa on suurimmaksi osin kestävä metsätaloutta tukevaa. Metsää kasvaa tällä hetkellä enemmän, kuin sitä poistuu metsästä. Tutkimustulosten perusteella voidaan tulkita, että ongelmaksi nousee valvonnan puutteellisuus ja lainsäädännön aukot esimerkiksi liiallisten hakkuiden osalta. Tutkimustuloksissa esitetään ratkaisuksi ongelmalle lisättävää valvontaa sekä lainsäädännön kiristämistä.</p> <p>Metsämarkkinan riskeiksi nähdään EU-tasolta tulevan mahdollisen liiallisen sääntelyn, joka olisi epäedullista Suomen metsätaloudelle. Tutkimuksen perusteella metsässä on paljon tulevaisuuden potentiaalia esimerkiksi akkujen, vaatteiden sekä huonekalujen valmistuksessa. Metsän tuottokenteen odotetaan muuttuvan tulevaisuudessa. Metsäsijoittajalle metsä tuo suojaa inflaatiolta ja hajauttaa yksityishenkilön sijoituksien riskiä. Metsäsijoittamisen ongelmana on sen heikko likvidisyys.</p>
Asiasanat Metsäsijoittaminen, ympäristövuorokäytännöt, tuotto, kestävyys

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Metsäsijoittaminen Suomessa	3
2.1	Metsäsijoittamisen muodot	4
2.1.1	Metsätilat	5
2.1.2	Metsärahasot	6
2.1.3	Yhteismetsä	8
2.2	Metsäsijoittamisen riskit	9
3	Metsän tuottojen muodostuminen ja kannattavuus	11
3.1	Metsätilan arvon määrittely	13
3.2	Arvokasvun määrittely	15
3.3	Verotus	17
3.4	Lainsäädäntö koskien kestäväää metsätaloutta	18
4	Metsä vastuullisena sijoituskohteena Suomessa	20
4.1	Puun loppukäyttö	20
4.2	Metsäsuunnitelma	21
4.3	Metsäsertifikaatit	22
4.4	Hiilinielut	23
4.5	Ennallistamiskeskustelu	24
5	Tutkimusosio	26
5.1	Tutkimuksen tavoitteet	26
5.2	Tutkimusmenetelmän valinta ja toteutus	26
5.3	Tutkimuksen luotettavuus	27
6	Tuloksien esittely	28
7	Pohdinta	34
7.1	Saatujen tuloksien analysointi	34
7.2	Potentiaaliset jatkotutkimukset	36
7.3	Aiheen valintaprosessi sekä oma oppiminen	37
	Lähteet	39
	Liitteet	44

1 Johdanto

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on perehtyä siihen, mitä vaikutuksia vastuullisuudella on metsäsijoittamiseen lyhyellä sekä pitkällä aikavälillä. Työn kohderyhmää ovat uudet sijoittajat, sijoitusmetsän hankkimista ajattelevat, sekä jo sijoitusmetsää omistavat henkilöt. Kohderyhmää yhdistää kiinnostus metsän hoidon vastuullista ja kestävää hoitoa kohtaan.

Opinnäytetyössä esitellään yksityishenkilölle tarkoitettuja metsäsijoittamisen muotoja ja perehdytään tuottojen muodostumiseen. Metsäsijoittamisen kannattavuutta esitellään laskentakaavoin konkreettisten esimerkkien avulla. Metsäsijoittajan verotusta sekä verohyötyjä, että kannustinjärjestelmiä esitellään osana opinnäytetyötä. Opinnäytetyön päätarkoituksena on syventyä vastuullisuuden rooliin metsäsijoitustoiminnassa Suomessa.

Työssä käydään läpi lainsäädäntöä sekä Euroopan Unionin asettamia asetuksia koskien vastuullisuutta metsänhoidossa. Aiheita, kuten hiilinielut, ennallistamiskeskustelu sekä metsäsertifikaatit selvennetään ja perehdytään tulevaisuuden näkymiin näiden tekijöiden suhteen. Opinnäytetyössä avataan EU-tasolla käytävää keskustelua koskien suomalaista metsää ja esitellään näkökulmia siihen, mihin suuntaan päätökset suomalaisen metsän suhteen ovat kehittymässä.

Tutkimusosiossa opinnäytetyölle on asetettu pääongelma kysymysmuodossa, sekä kolme alaongelmaa tukemaan pääkysymyksen selvittämistä.

Pääongelma:

1. Toteutuuko vastuullisuus kattavasti yksityishenkilön metsäsijoituksissa Suomessa?

Alaongelmat:

1. Mitkä ovat vastuullisuuden vaikutukset yksityissijoittajan toimintaan ja päätöksentekoon sijoitustoiminnassa?
2. Miltä vastuullisuuden rooli näyttää tulevaisuuden metsäsijoittamisessa?
3. Miten vastuullisuus vaikuttaa tulevaisuuden metsän tuottojen muodostumISRakenteeseen?

Tutkimusosio on toteutettu haastattelututkimuksena yksilöhaastatteluiden muodossa. Tutkimusta varten on haastateltu kahta metsäalantoimijaa. Tutkimustavan valintaa esitellään tutkimusosiossa sekä lopuksi käydään läpi haastattelututkimuksesta saatuja tuloksia. Haastattelututkimus tässä työssä on toteutettu teemahaastatteluna sekä avoimena haastatteluna. Tutkimusosiossa esitetään Luonnonvarakeskuksen tarjoamaa dataa havainnoimaan tehostetusti kerättyä aineistoa.

Pohdinta-kappaleessa käydään läpi aiheen valinnan aikana heränneitä ajatuksia, työtä prosessina sekä tutkimustulosten perusteella syntyneitä oivalluksia. Tässä osuudessa perehdytään potentiaaliin jatkotutkimusaiheisiin, sekä kerrotaan miten kohderyhmät ovat hyötäneet tästä tutkimuksesta.

Opinnäytetyön tarkoitus on selvittää lukijalleen metsäsijoittamisen eri muotoja ja esitellä metsäsijoittamisen vastuullisuutta. Tavoitteena on, että lukijalle jää kokonaisvaltainen käsitys metsäsijoittamisen vaihtoehtoista ja tuottojen muodostumisesta metsäsijoitustoiminnassa. Näiden lisäksi lukijalle luodaan syvempi ymmärrys lainsäädännöllisistä tekijöistä ja asetuksista koskien metsäsijoittamista. Tarkoituksena on syventää ja luoda lukijan käsitystä metsäsijoittamisen vastuullisuudesta vallitsevassa sijoitusympäristössä.

2 Metsäsijoittaminen Suomessa

Metsäsijoittaminen on sijoitusmuotona ainutlaatuinen. Sen erottaa muista sijoitusmuodoista pääomakeskittyneisyys sekä metsän tarjoama konkreettinen omaisuus. Metsän tuotot eivät myöskään ole sidoksissa osakemarkkinaan, vaan tuotot muodostuvat puuston kasvun ja maa-arvon mukaan. Liljeroosin mukaan taloudellisen hyödyn lisäksi metsäsijoittaminen tarjoaa muita hyötyjä, kuten virkistymismahdollisuuksia sekä mahdollisuuksia olla osana kehittämässä kestäväää kehitystä metsän- sekä luonnonhoidon välityksellä. Yksityissijoittajalle metsä hajauttaa riskiä, sekä tuo monipuolisuutta sijoitusportfolioon (Liljeroos 2021, 3). Sijoitusta metsään voidaan pitää myös kestäväää kehitystä, sekä ekologisuutta tukevana toimintana. Metsien rooli hiilinieluinä on tärkeä ilmastonmuutoksen torjunnassa. Ihmisten tietoisuus ekologisuudesta sekä kiinnostus kestävyyttä kohtaan on lisääntynyt, joka on myös lisännyt kiinnostusta metsäsijoittamista kohtaan (Nordea 2022).

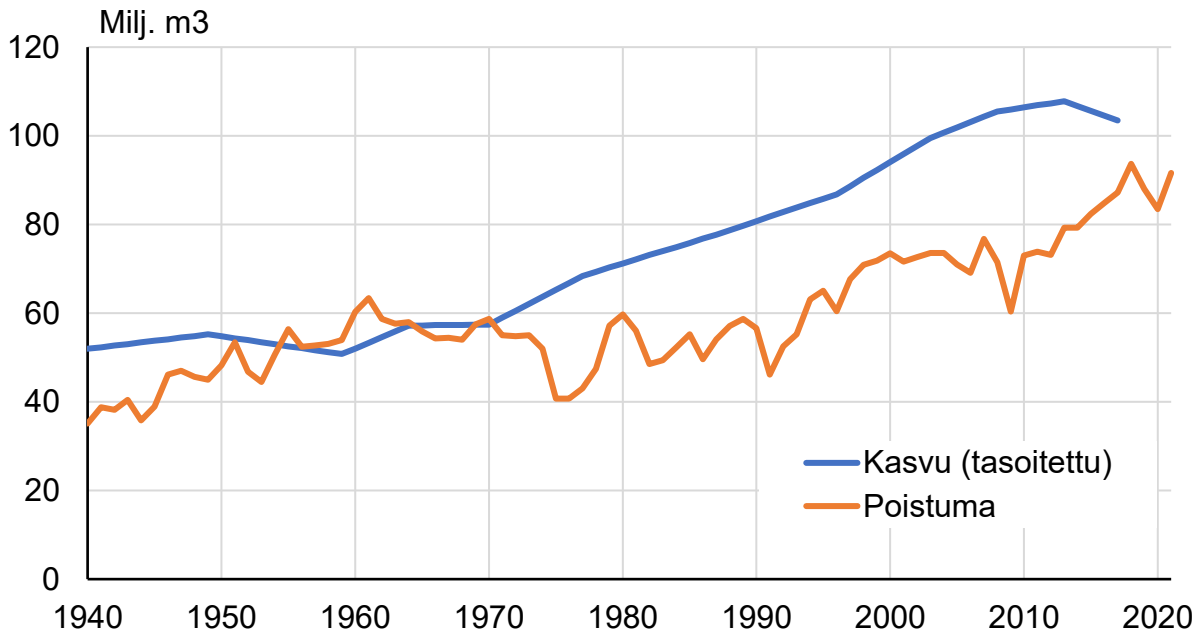
Nordean julkaiseman tiedotteen mukaan vuonna 2022 puun kysyntä sekä hintakehitys ovat olleet positiivisia. Koivukuitupuun kysyntä nousi 31 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna sekä metsäkiinteistöjen hinnat nousivat 10 prosentilla. Vuonna 2022 metsä tarjosi suojaa inflaatiolta sijoittajilleen viiden prosentin vuotuisella tuotto-olettamalla, samalla kun maailman osakemarkkinat laskivat keskimäärin 13 prosentilla. (Nordea 2023)

Yksityinen sijoittaja voi sijoittaa metsiin ostamalla itse metsämaata, perimällä metsää, sijoittamalla metsärahastoon, ostamalla osuuden yhteismetsästä, liittämällä metsämaansa jo olemassa olevaan yhteismetsään taikka perustaa oman yhteismetsänsä (Liljeroos 2021, 13–14). Sijoittaminen metsään metsätilan muodossa vaatii sijoittajalta kärsivällisyyttä, sillä metsän kasvu ja sitä myöten siitä muodostuva tuotto vaatii aikaa muodostuakseen (Liljeroos 2021, 3). Yksityissijoittajalle yksinkertaisimpana tapana investoida metsään voidaan pitää metsärahastoon sijoittamista. Esimerkiksi pankit tarjoavat asiakkailleen monimuotoisia metsärahastoja. Metsärahastoissa riskien suora hallinta ja metsänhoidon vastuut siirtyvät pois yksityissijoittajalta (Nordea 2022).

Tuottojen osalta Suomen puumarkkinat ovat metsäsijoittajalle suotuisat. Markkina on terve ja se toimii metsäsijoittajan eduksi positiivisen kassavirran merkeissä (Liljeroos 2021, 3). Luonnonvarakeskuksen mukaan vuoden 2021 yksityismetsiin investoidun rahan tuotto ennakkotietojen perusteella oli 12 prosenttia vuodessa (Luonnonvarakeskus 2021a). Metsämarkkinalle suotuisaa ovat myös metsäsijoittamisen olosuhteet Suomessa, sillä Suomi on myös yksi maailman metsäisimmistä maista suhteutettuna pinta-alaan. Opetushallituksen mukaan 86 prosenttia maapinta-alasta on metsää (Opetushallitus).

Suomessa metsän uusiutumiseen on keskitytty lainsäädännöllisesti ja uusiutumista valvoo metsäkeskus. Historia puun hyötykäytössä on pitkä, mutta kasvukautta on onnistuttu pitämään netollise-

na. Puuta siis kasvaa enemmän, kuin sitä hakataan vuosittain (Opetushallitus). Kuvassa 1. havainnoidaan puun kasvua sekä poistumaa kuutiometreissä vuosien 1940–2020 aikana. Puuston kasvu on esitetty tasoitettuna vuoteen 2017 asti ja poistuma vuoteen 2020 asti. Poistuma on ollut tasaisessa kasvussa puun kysynnän lisääntyessä, mutta metsän kasvua on pystytty pitämään yllä.

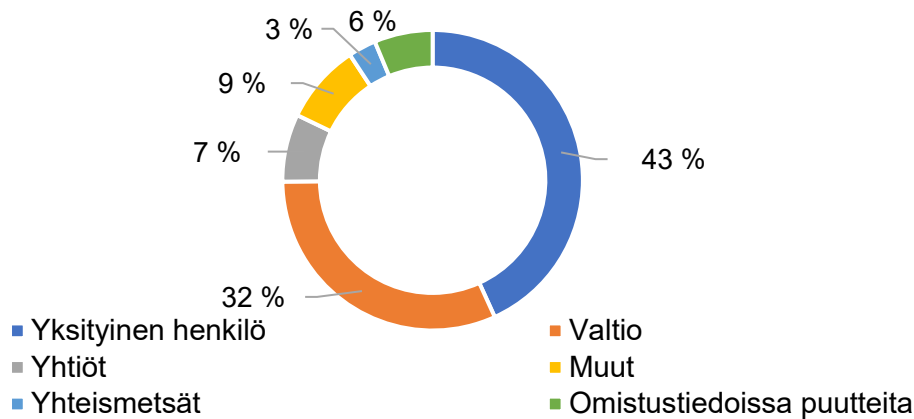

Kuva 1. Metsien kasvu ja poistuma 1940-2020 (Luonnonvarakeskus 2021b.)

2.1 Metsäsijoittamisen muodot

Metsäkeskuksen mukaan päivämäärällä 02.02.2023 metsäkiinteistöjä on yhteensä 955 370. Näistä 554 733 kappaletta on yksityishenkilöiden omistuksessa (Metsäkeskus 2023a). Omistettua metsämaata kutsutaan kiinteistöksi, sillä se on kiinteää omaisuutta. Käsite käsittää kaikki alueen sisälle jäävät maat, puustot, kasvillisuudet sekä vesialueet. Metsäkiinteistö on rekisteröity yksilöidyllä rekisterinumerolla (Metsälehti). Seuraavassa kuvassa 2, havainnoidaan suomalaisen metsän omistusrakennetta paremmin. Suurin osa metsämaista kuuluu yksityishenkilöille. Kuvassa ilmoitettu muut osuus koostuu kunnista 1,7 prosentilla, sijoitusrahastoista 1 prosentilla, seurakunnista 0,6 prosentilla, sekä muista yhteisöistä ja säätiöistä 0,6 prosentilla.

Metsätalousmaan omistusosuudet ryhmittäin 02/2023

Kuva 2. Metsätalousmaan omistusosuudet omistajaryhmittäin 02/2023. (Metsäkeskus 2023a.)

2.1.1 Metsätilat

Metsätilan omistaja harjoittaa metsätaloutta, eli myy, kasvattaa ja korjaa puustoa itse. Metsää, jossa harjoitetaan metsätaloutta, kutsutaan metsätalousmaaksi. Omaan metsätilaan sijoittaminen on yhä suosituin metsäsijoitusmalli Suomessa. Metsätalousmaan omistajia Suomessa on tällä hetkellä 554 733 yksityishenkilöä. (2.2.2023). Tämä kattaa 43,2 prosenttia metsätalousmaan kaikista omistajaryhmistä.

Kuten muissakin sijoitusmuodoissa on myös metsäsijoittamisessa tärkeää pohtia sijoitussuunnitelmaa metsätilaa ostettaessa. Sijoittajan on hyvä asettaa itsellensä budjetti, tavoite sekä realistinen metsänhoitosuunnitelma. Myyjä tekee aina lopullisen päätöksen metsän myymisestä ostajalle. Ensimmäinen askel on löytää itsellensä parhaiten sopiva metsätila, joka vastaa tehokkaimmin sijoittajan laatimiin vaateisiin. Sopivan tilan hankinnassa voidaan tukeutua ammattilaisten apuun. Myynti-ilmoituksen liitteenä oleva metsätila-arvio kertoo ostettavan metsän puustosta ja hakkuumahdollisuuksista. Näiden tietojen perusteella pystytään arvioimaan metsän puukaupoista saatavia taloudellisia tuottoja. (Metsätilat.fi)

Sopivan metsätilan löydyttyä voidaan tilasta jättää tarjous. Jätettävä tarjous on tarjouksen jättäjää sitova, mutta myyjä ei voi myöskään vaatia tarjouksen jättäjää ostamaan myynnissä olevaa metsämaata. Metsäkiinteistöön pätee samat säännökset, kuin muihinkin kiinteistöjä koskeviin kaupunkeihin. Kiinteistökauppa voidaan järjestää joko sähköisesti sähköisen kiinteistövaihdannan palvelussa, taikka perinteisesti maanmittauslaitoksen hyväksymän kaupanvahvistajan läsnä ollessa.

Kaupanteon jälkeen ostajan kuuluu huolehtia 4 prosentin varainsiirtoverosta omatoimisesti viimeistään 6 kuukautta kaupanteon jälkeen ja ennen lainhuudatusta. (Metsätilat.fi)

Metsäkiinteistön voidaan olettaa säilyttävän hyvin arvonsa ja omalla toiminnallaan pystyy konkreettisesti vaikuttamaan metsäsijoituksen taloudellisiin tuottoihin. Suomessa metsänhoitoon sekä metsätalouden harjoittamiseen kannustetaan erilaisin tukijärjestelmin. Kemera-tukea, jota voi hakea metsäkeskukselta, on maksettu maanomistajille metsänhoidon tukemiseksi. Kemera-tuki päättyy vuoden 2023 lopussa, ja sen tilalle asetetaan uusi Metka-tukijärjestelmä. Uuden tukijärjestelmän on tarkoitus astua voimaan vuoden 2024 alussa ja sen on tarkoitus olla voimassa vuoden 2029 loppuun asti (Metsäkeskus 2023b). Tukijärjestelmien tarkoitus on motivoida kestäväan metsänhoitoon taloudellista tukea tarjoamalla.

Metsäkiinteistön tuotot ulottuvat myös rahallisten tuottojen ulkopuolelle aineettomien hyötyjen välityksellä. Metsä tarjoaa virkistysmahdollisuuksia sekä harrastuksen, jonka parissa viettää aikaa. (Liljeroos 2021, 99)

Metsätilaan sijoittamisen käänköpuolena on se aika ja panostus, jonka metsä vaatii omistajaltaan. Passiivinen sijoittaminen ei ole vaihtoehto metsäkiinteistön omistuksessa, vaan metsätilan hoito vaatii jatkuvia päätöksiä sekä tuottojen takaamiseksi, että metsätuhojen estämiseksi. Metsätilojen tarjonta voi myös olla aluekohtaisesti rajattua. Metsätilan hankintaan vaaditaan myös enemmän alkupääomaa verrattaessa muihin sijoitusmuotoihin. (Liljeroos 2021, 99)

Yksityisomisteisen metsätilan tuotot ovat täysin sijoittajan, eli metsän omistajan omalla vastuulla ja siksi se eroaa haasteellisuudessaan metsärahastoista. Metsätilaan sijoittavalle kuitenkin tarjotaan ammattilaisten tarjoamia metsänhoitoon liittyviä palveluita liittyen metsänhoitoon metsänhoitoyhdistysten välityksellä (Liljeroos 2021, 3). Sijoittajan on mahdollisuus ulkoistaa metsänhoitoa ulkopuolisille tahoille.

Metsätilaan liittyviä kiinteitä kustannuksia voivat olla lainamenot, korot sekä metsätien kunnossapitoon liittyviä tiemaksut. Metsälle on myös mahdollista ottaa vakuutuksia, joiden kustannuksien suuruus riippuu metsän koosta, sijainnista sekä vakuutuksen sopimusehdoista (Metsälehti). Muita menoeriä ovat taimikonhoito sekä lannoitustyöt. Tuottojen kannalta on kuitenkin oleellista panostaa taimikonhoitoon sekä yleiseen peruskunnossapitoon metsätilalla.

2.1.2 Metsärahastot

Metsärahasto on yksityissijoittajalle helpon lähestyttävä tapa sijoittaa metsään. Alkupääomaa ei vaadita samassa suhdanteessa, kuin suorassa metsätilasijoittamisessa. Tietyissä rahastoissa ei ole laisinkaan minimimerkintäsummaa, joten pienelläkin summalla sijoittaja saa hajautusta portfoli-

oonsa. Suomessa piensijoittajalle oli vuonna 2021 neljä vaihtoehtoa sijoittaa metsärahoihin. OP-Metsänomistajarahasto, UB-konsernin UB-Metsä rahasto, S-Pankin FIM Metsä sekä Nordean Dasos Kestävä Metsä ja Puu III-rahasto (Liljeroos 2021, 31). Sijoittajalla on omistussuhteen mukainen oikeus metsärahojen varoihin. Pääosin yksityissijoittajille suunnatut rahastot investoivat pääomaan kotimaisiin metsiin. Metsärahoihin kuuluvat metsätilat sijaitsevat eri puolilla Suomea, jolloin sijoittaja pääsee hyödyntämään myös maantieteellistä hajauttamista automaattisesti sijoituksissaan. Maantieteellinen hajauttaminen korreloi myös tuottoihin, jonka seurauksena metsärahojen kassavirta on tasaisempaa verrattaessa yksittäisen metsätilan tuottoihin (Liljeroos 2021, 30–32). Metsärahojen rahasto-osuuksien arvojen laskenta pohjautuu rahaston omistamien metsien yhdessä muodostamaan arvoon. Tätä arvoa käytetään rahastoa merkittäessä, taikka rahasto-osuuksia myytäessä (Liljeroos 2021, 188).

Rahastojen kassavirta perustuu puukauppoihin. Tuottoja rahastot voivat kuitenkin myös hankkia muillakin keinoin, kuten hyödyntämällä metsien palstoitusta, maa-aineksia sekä kaavoituksia. Sijoittaja hyötyy myös rahaston omistamien metsätilamaiden maa-arvon kehityksestä. Metsärahoon voi myös kuulua muutakin, kuin varsinaista metsämaata. Esimerkiksi OP-rahasto on solminut vuokrasopimuksia tuulivoimalayritysten kanssa, jotta nämä voisivat tulevaisuudessa rakentaa tuulivoimaa rahaston omistamille metsämaalle. Laaditut sopimukset tuottavat odotusarvoa rahastolle. (Liljeroos 2021, 30-32)

Metsätilojen ollessa usein monisukupolvisia omistuksia, eivät rahastot ole sitä. Metsätilaan verrattaessa rahaston omistusjakso voi olla hyvinkin lyhytaikainen. Kauppaa rahastoilla käydään aktiivisesti rahastoyhtiöiden toimesta. Metsärahojen historia on myös vielä nuori ja tarkkaa dataa sen pitkän tähtäimen tuotoista ei vielä ole olemassa. Rahastoissa metsänhoidon aiheuttamat kulut heijastuvat rahaston tuottoihin negatiivisesti. Kulut heikentävät rahaston tuottoja, mutta ovat välttämättömiä pitkäaikaisen ja tuottoisan rahastotoiminnan takaamiseksi. (Liljeroos 2021, 30-32)

Osakekaupan ja muunkin rahastotoiminnan tapaan ovat metsäsijoittajan suorina maksuja merkintä- sekä lunastuspalkkiot. Rahastoyhtiö perii myös rahastolta säilytys- sekä hallinnointipalkkiota. Palkkiot riippuvat täysin metsärahoista ja ne eroavat keskenään toisistaan. Lähtökohtaisesti rahastoon sijoittaminen alle viiden vuoden aikajännteellä ei ole ideaalia, sillä palkkiot sekä kulut syövät rahasto-osuuksien arvoa huomattavasti (Liljeroos 2021, 32-35). Metsärahojen likvidisyyteen vaikuttaa myös sijoitusten määräaikaisuus. Metsärahoissa varojen nostolle on määritelty määrälliset päivät, jolloin rahastosta voidaan realisoida varoja. Tämä koskee myös rahastoon investointia. (Salkunrakentaja)

2.1.3 Yhteismetsä

Yhteismetsä on alue, johon kuuluu useita eri kiinteistöjä. Yhteismetsän alueeseen voi kuulua myös kiinteistöjä, jotka eivät ole metsää. Esimerkiksi metsätilan alueeseen kuuluva asuinkiinteistö sekä tontti voidaan liittää yhteismetsäalueeseen (Metsäkeskus 2023c). Kiinteistöjen omistajista, eli osakkaista muodostuu osakaskunta, joiden yhteistä omaisuutta yhteismetsän kiinteistöt ovat. Osakaskunta on oikeushenkilö, joka on velvollinen noudattamaan yhteismetsälakia. Aivan kuten osakeyhtiössä, eivät osakkaat yksityishenkilöinä ole vastuussa osakaskunnan sitoumuksista. Yhteismetsän osakkaat päättävät luottamushenkilön, taikka hoitotoimikunnan, jolla on nimenkirjoitusoikeus koskien yhteismetsän asioita ja päätöksen tekoa. Hoitokunnan tehtävänä on pitää huolta kestävästä metsänhoitosuunnitelmasta, joka on osakkaiden etujen mukainen (Havia 2017, 28).

Yhteismetsään kuuluvien kiinteistöjen omistajat sitoutuvat yhteismetsälain mukaan noudattamaan ohjesääntöä sekä toteuttamaan kestävää metsätalouden harjoittamista yhteismetsän alueella (Havia 2017, 9–13). Yhteismetsälakia 14.2.2003/109 sovelletaan yhdessä metsälain 12.12.1996/1093 sekä kiinteistönmuodostamislain 12.4.1995/554 kanssa yhteismetsäsijoituksissa.

Vuoden 2022 alussa oli Suomessa 568 yhteismetsää, joiden kokonaispinta-ala oli yli 800 000 hehtaaria (Metsäkeskus 2023c). Yhteismetsät ovat yksityismaita, eikä niillä ole mitään julkisoikeudellista luonnetta tai velvoitteita. Nykypäivänä yksi motiivi yhteismetsän perustamiseen, taikka metsämaan liittämiseen yhteismetsään on metsänhoidon kannalta sen helppous yksittäisen osakkaan silmin. Yhteismetsän osakkaista muodostama osakaskunta on vastuussa koko yhteismetsän alueen hoidosta (OP Media, 2019).

Keskeisiä yhteismetsään liittyviä käsitteitä ovat osakastila, haamutila sekä osakas. Osakastilalla tarkoitetaan kiinteistöä, joka pitää sisällään yhteismetsän osuuksia. Osakastilat ovat kiinteää omaisuutta, jotka muodostavat yhteismetsän. Haamutilalla tarkoitetaan osakaskiinteistöä, jossa haamutilan omistaja omistaa osuuksia yhteisiin metsämaihin tai tiloihin. Haamutiloja syntyy yhteismetsäomistuksissa usein, kun osakkaat haluavat liittää vain osan tilastaan yhteismetsään, taikka myydä vain osuuden osakastilastaan. Osakkaat ovat luonnollisia taikka oikeushenkilöitä, jotka omistavat yhteismetsässä haamutiloja, tai osakastiloja taikka muita kiinteistöjä, jotka kuuluvat yhteismetsään. (Havia 2017, 13)

Sijoittajan näkökulmasta ei ole suositeltavaa perustaa pientä yhteismetsää, sillä kustannukset voivat helposti ylittää tällöin tuotot. Yhteismetsän perustaminen on tarkoitettu kestäväksi ratkaisuksi ja päätös yhteismetsän perustamisesta vaatii perehtymistä yhteismetsälakiin. Tärkeää on ymmärtää kestävä metsänhoidontarkoitus, jonka takia yhteismetsä perustetaan. (Metsäkeskus 2023c)

Yhteismetsän perustaminen alkaa perustamissopimuksen laatimisesta, jota seuraa ohjesääntöluonnoksen laatiminen. Sopimukselle kirjataan yhteismetsän alueet, sekä laskentaperusteet korvauksille (Havia 2017, 20-21). Maanmittauslaitos kirjaa yhteismetsän kiinteistörekisteriin, kun yhteismetsähakemus on käsitelty loppuun. Yhteismetsän rekisteröiminen ei maksa yhteismetsän osuuskunnalle mitään, sillä nämä maksetaan valtionvaroista (MML, 2022).

Osakkaaksi voi päätyä perintökaaren kautta, taikka liittämällä omistetun metsän yhteismetsän alueeseen osuuksia vastaan. Yhteismetsän osuuskunta päättää haluavatko he liittää lisää metsämaata yhteismetsäänsä. Yhteismetsärekisteristä löytää tietoa jo olemassa olevista yhteismetsistä sekä näiden yhteystiedoista. Neuvotteluissa käydään läpi liitettävän maa-alueen kokoa sekä määritellään alueen arvoa. Alueen arvoa määriteltäessä käytetään asiantuntijoiden apua. Metsämaan määritetty arvo määrittää luovutettavien osuuksien määrän (Havia 2017, 20-25). Jotkin yhteismetsät ovat sopineet erikseen, etteivät aio koskaan laajentaa yhteismetsäänsä.

Yhteismetsä voi myös liittää osakseen toisen yhteismetsän, jolloin kahden yhteismetsän osakkaisista muodostuu uusi osakaskunta. Tällaisessa yhdistymisessä noudatetaan samoja kaavoja, kuten noudatettaisiin täysin uuden yhteismetsän muodostamisessa. Neuvottelut kahden yhteismetsän yhdistymisen välillä käydään yhteismetsän edustajien välillä. Selvitys molempien yhteismetsien varoista ja veloista tehdään sekä laaditaan luonnos yhdistämissopimuksesta. Kun kaksi yhteismetsää päättää yhdistyä, muodostuu juridisesti uusi yhteismetsä ja vanhat lakkaavat. Metsäkeskuksen tehtävänä on huolehtia vanhojen yhteismetsien lakkauttamisesta. (Havia 2017, 115–117)

2.2 Metsäsijoittamisen riskit

Metsäsijoittamisen riskeinä voidaan pitää metsätuhoja, puun hinnan heikkenemistä sekä sijoittajan omia toimintoja. Metsätuhona voidaan pitää luonnon tapahtumaa, joka heikentää metsän taloudellista tuottoa, pilaa puustoa taikka tuhoaa maisemaa. Tuhojen aiheuttajia ovat sääolosuhteet, nisäkkäät, erilaiset lahottajat, tuholaiset sekä luonnonilmiöt. Tuhojen aiheuttamat kustannukset talousmetsiin on noin 50–200 miljoonaa euroa vuosittain (Uotila, A. Kasanen, R. & Heliövaara K. 2020, 21). Suureen vaihtelevuuteen vaikuttaa myrskytuhojen vuosittainen satunnaisuus.

Metsäsijoittaja voi kuitenkin vakuuttaa metsänsä tuhoja vastaan. Vakuutusyhtiöt tarjoavat erilaisia metsävakuutuksia metsäsijoittajalle. Metsävakuutusmenot ovat myös verovähennyskelpoisia pääomatuloverotuksessa. Esimerkiksi LähiTapiola tarjoaa räätälöityjä metsävakuutuksia metsäsijoittajille. Vakuutus korvaa aiheutuneiden tuhojen lisäksi myös kustannukset, joita koituu metsätuhojen torjumisesta (LähiTapiola). Metsätuholaki 1087/2013 on asetettu ehkäisemään metsiin kohdistuvia tuhoja sekä ylläpitämään metsien hyvää terveydentilaa. Metsätuholakia käsitellään tarkemmin tämän opinnäytetyön lainsäädäntöosuudessa.

Puun markkinahintaan vaikuttavia tekijöitä ovat erinäiset suhdanteet sekä kysyntä. Vuonna 2023 tilanne markkinalla suhdanteiden suhteen on sijoittajalle suotuisa, mutta tilanne voi muuttua tulevaisuudessa, esimerkiksi kun pakotteet Venäjää kohtaan puretaan ja esimerkiksi kuitupuunhinta laskee takaisin normaalille tasolle. (MTK 2023)

Sijoittajan omaa toimintaa voidaan pitää riskinä, mikäli metsän hoidon kannalta tehdyt päätökset eivät ole edullisia sijoitukselle. Metsänhoitosuosituksien noudattamatta jättäminen taikka liian rajut harvennukset ovat sijoittajan omaa riskejä aiheuttavaa toimintaa. Metsäkeskuksen suorittamien pistotarkastuksien mukaan koskien 300 metsätilaa oli korjuuta tehty metsänhoitosuosituksien mukaisesti vain 22 prosentilla tiloista. Huomautettavaa oli 64 prosentilla tiloista ja 14 prosenttia tiloista oli laiminlyönyt suositukset täysin. Metsäkeskus arvioi 20–30 prosenttia ensiharvennuksista suoritettavan liian aikaisin. (Metsäkeskus 2023d)

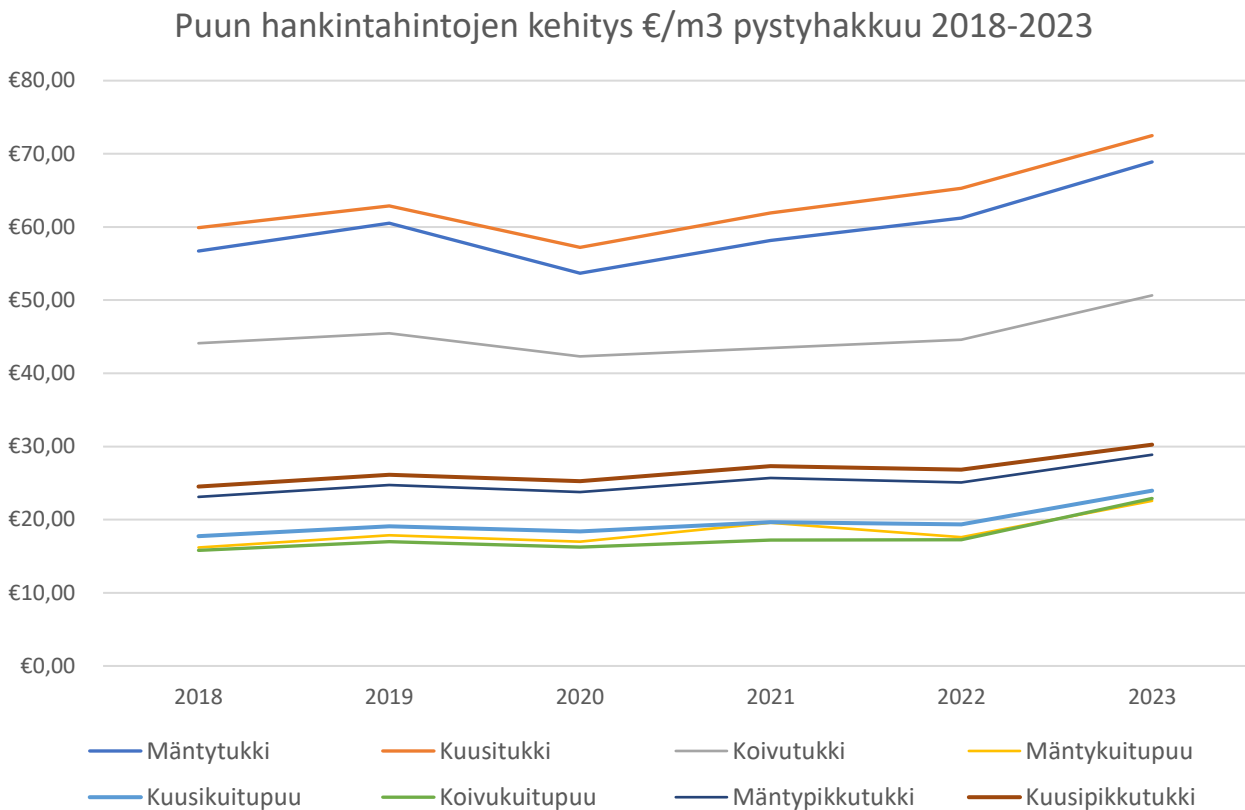
3 Metsän tuottojen muodostuminen ja kannattavuus

Metsäsijoittamisen taloudelliset tuotot sekä kannattavuus muodostuvat pääosin puukaupoista, joista koostuu vuotuinen tulojen ja menojen kassavirta. Puuston lisäksi arvo muodostuu myös metsäpohjasta (Kuuluvainen & Valsta 2009, 141–142). Puun hinta on vaihtelevaa metsätilan mukaan, mutta kriteerit hinnan muodostumiselle ovat yhtäläiset. Hintaan vaikuttaa markkinatilanne, mutta myös metsätilan etäisyys kohteesta, puun laatu, koko, hakkuutavan valinta, kuljetusetäisyydet, korjuuajankohta sekä maasto hakattavan puuston ympärillä (Stora Enso).

Puukauppaa voidaan toteuttaa joko pysty- taikka hankintakaupalla. Pystykaupassa ostaja hoitaa ostamansa puun hakkuun myyjän metsässä. Myyjä merkitsee metsästä leimikon, eli metsäkuvion, joka on suunniteltu hakattavaksi. Ostajan vastuulla on järjestää kuljetus sekä puuston korjaus metsästä. Pystykauppa on helppo ja suosittu vaihtoehto niin myyjän kuin ostajankin kannalta. Pystykaupassa myyjän ei tarvitse itse osallistua puun korjuuseen, ja ostaja pääsee toteuttamaan puun siirron ja hakkuun haluamallaan tavalla. Hankintakaupassa myyjä sitoutuu puiden hakkaamiseen sekä toimittamiseen tietyinä aikana ostajalle. Tällöin ostaja maksaa myyjälle puun arvon ohella korvausta tehdystä työstä. (Perälä 2015, 110)

Raakapuuta, eli jalostamatonta raaka-ainepuuta, myydään kiintokuutiometreinä. Raakapuun hintaan vaikuttavat puun laatu, määrä sekä suhdanteet. Suhdanteita voivat esimerkiksi olla muiden energialähteiden kallistuminen, taikka lisääntynyt kiinnostus uusiutuviin energianlähteisiin, joihin puu lukeutuu (Perälä 2015, 112). MHY:n (Metsänhoitoyhdistykset 2022a) mukaan puun hinnat ovat nousseet Suomessa kaikkien raakapuiden kohdalla metsänomistajien eduksi. Kysynnän taustalla ovat Venäjän pakotteet, sota Ukrainassa sekä kallistuneet energialähteet.

Raakapuulajit jaotellaan mänty-, kuusi-, ja koivutukkipuuhun, sekä kuusi- ja mäntypikkutukkiin. Kuitupuut jaotellaan mänty-, kuusi- sekä koivukuitupuuhun. Tällä hetkellä arvokkaimpia näistä ovat suuremmat tukkipuut. Kuvassa 3. on havaittavissa puun hankintahintojen kehitys kuutiometriltä pystyhakkuuna vuosina 2018–2023 jokaiselta tammikuulta. Pystyhakkuulla tarkoitetaan hakkuuta, joka on toteutettu pystykaupalla.

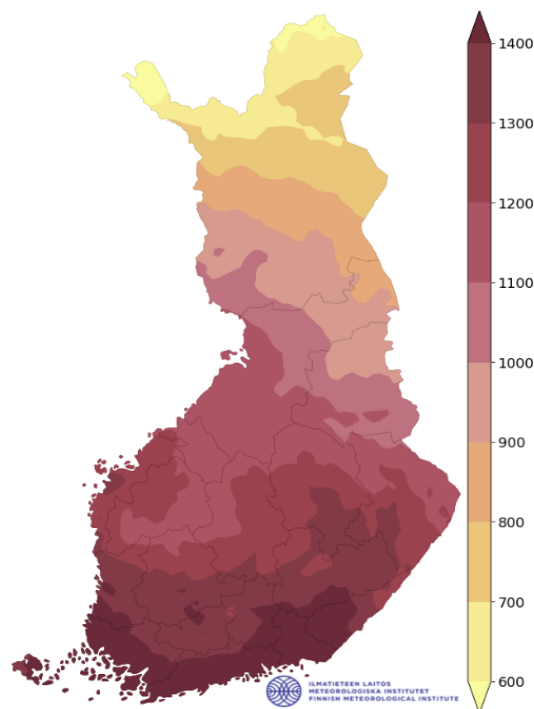
Kuva 3. Puun hankintahintojen kehitys vuosina 2018-2023 kuutiometriltä (Luonnonvarakeskus 2023a.)

Puuston määrä, myyntitulot, kantohinnat eli pystypuukaupan hinnat ja kantoraha-arvo määrittelevät metsäsijoituksen tuottoja puuntuotannon kustannuksien ohella. Kantoraha-arvolla tarkoitetaan metsän tuottoa, mikäli se realisoitaisiin kokonaan ajankohtana, jonka aikana arvoa tarkastellaan (Liljeroos 2021, 197). Kiteytettynä toiminta on kannattavaa, kun tuotot ylittävät menot. Tulot hehtaaria kohden on perinteinen indikaattori kannattavuutta mitattaessa. (Kuuluvainen & Valsta 2009, 141–142).

Suomen metsäteollisuus käyttää puuta n. 65 miljoonaa kuutiometriä vuodessa. Vuonna 2015 noin 70 prosenttia tästä määrästä saatiin yksityishenkilöiden omistamista metsistä. Metsäkonsernit kuten Stora Enso, UPM Kymmene ja Metsä Group ostavat puuta yksityisomistajilta metsäteollisuuden tuotantoon. Puukauppoja on tehty tasaisesti noin 100 000 kauppaa vuodessa yksityisten metsänomistajien toimesta. Solmittujen kauppojen määrä kuitenkin vaihtelee metsätilojen välillä paljonkin. (Perälä 2015, 110)

3.1 Metsätilan arvon määrittely

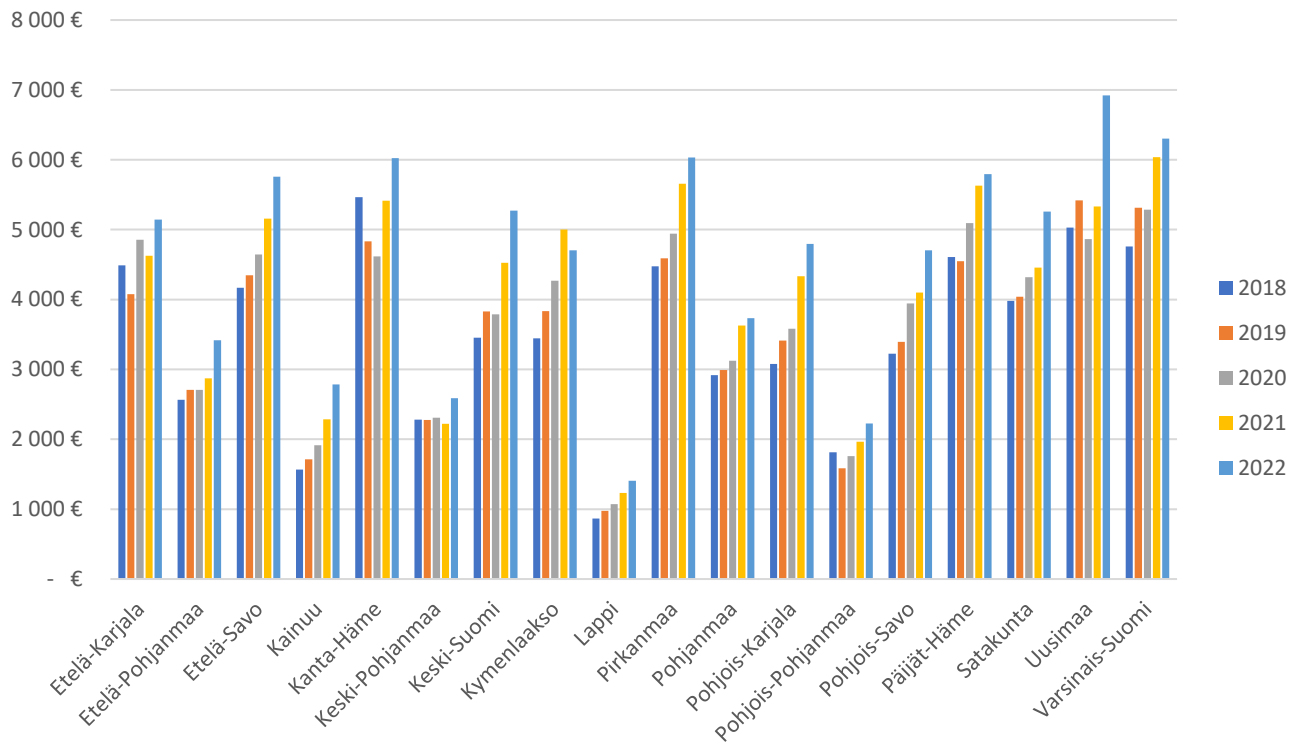
Metsätilan arvon määrittely ei ole yksiselitteistä. Suomessa metsätilan sijainti, puuston laatu sekä ikä vaikuttavat metsätilan arvon määrittelyyn. Syy kasvialueiden eroavaisuuksiin ja puuston laatuun vaikuttaviin tekijöihin on maantieteellinen. Suomessa puulle otollisinta kasvialuetta on Etelä-Suomi, jossa metsätilojen hinnat sekä puun hinta ovat kalleimmillaan. Kasvialueita voidaan tarkastella lämpösummakartan avulla. Tapion metsänhoidon suosituksen mukaan tehokas lämpösumma koostuu kasvukauden vuorokausien keskilämpötilojen summasta, joissa huomioidaan keskilämpötiloista viiden asteen ylittävä osa (MMM, 2022. Tapion metsänhoidon suositukset). Lämpösummakartalla punaiset alueet kuvastavat alueita, joilla kasvukaudet ovat tehokkaimpia puuston sekä muun kasvillisuuden kannalta. Suomessa tehokkain kasvu keskittyy Etelä-Suomen alueeseen. Kuvassa 4. lämpösummakartta. Tämä kartta voidaan jakaa vielä alueellisesti Eteläiseen-Suomeen, Väli-Suomeen, Pohjois-Suomeen sekä Lappiin (Ilmatieteenlaitos).

Kuva 4. Lämpösummakartta Suomi (Ilmatieteenlaitos 2023.)

Metsätilojen hintojen kehitys on Suomen Sijoitusmetsät Oy:n mukaan vuonna 2022 ollut positiivista, vaikkakin metsätilojen kaupat olivatkin laskeneet vuodesta 2021. Tehtyjen kauppojen kokonaisarvon kehitys oli 18 prosenttia edellisvuodesta. Etelä-Suomessa metsätilamarkkina kasvoi 29 prosentilla (Suomen Sijoitusmetsät Oy). Kuvassa 5. esitetään yksinomaan metsämaata sisältävien yli

kymmenen hehtaarin kiinteistöjen hintojen keskiarvokehityksestä hehtaaria kohden maakunnittain vuosilta 2018–2023 Maanmittauslaitoksen tarjoaman datan mukaan. Kuvasta voidaan tulkita maakunnittaista hajontaa lämpösummakartan mukaisesti. Lapissa hehtaariohtainen hinta on ollut vuonna 2022 1 405 euroa, kun taas Uudellamaalla hehtaariohtainen hinta on ollut 6 923 euroa. Hintakehitys on ollut positiivista koko maassa, joista suurin kasvu on tapahtunut Uudenmaan alueella.

Kuva 5. Metsätilojen hehtaarihintojen kehitys maakunnittain vuosina 2018-2023. (Maanmittauslaitos 2023.)

Liljeroosin mukaan metsätilan puuntuotannollista arvoa voidaan mitata kolmella eri keskeisellä menetelmällä. Nämä menetelmät ovat kauppa-arvo-, summa-arvo-, ja tuottoarvomenetelmät. Menetelmien lähtökohtana on, että reliaabelit metsävaratiedot ovat olemassa metsätilasta, jonka arvoa halutaan määrittellä. Summa-arvomenetelmä on näistä vakiintunein tapa metsätilan arvonnäilyksessä Suomessa. Summa-arvomenetelmässä huomioidaan maan ja taimikoiden arvot sekä hakkuu- ja odotusarvot (Liljeroos 199, 2021). Laskentakaavat ja taulukot ovat helposti ymmärrettävissä ja ne löytyvät valmiiksi esimerkiksi Tapion ”Hyvät metsänhoidon ohjeet” oppaasta. Aputaulukot pitävät sisällään valmiiksi laskettua dataa maapohjan ja taimikoiden arvosta, sekä informaatiota odotusarvoista sekä kertoimista (Liljeroos 197, 2021). Laskentakaavat ovat kuitenkin suuntaa antavia, sillä kuten aiemmin tässä opinnäytetyössä kerrottiin, ovat metsätilat aina yksilöllisiä. Kaikkia yksilöllisiä tekijöitä, jotka vaikuttavat puuston kasvuun sekä kehitykseen ei pystytä

huomioimaan yleisissä laskentakaavoissa. Metsänarvioijan tehtävänä on tulkita ja hyödyntää valmista dataa yksilökohtaisesti arvioitavaan metsään. Metsätilan arviointi vaatii ammattitaitoa, ja siksi metsätila tulee aina arvioida ammattilaisen toimesta (Liljeroos 226-228, 2021).

3.2 Arvokasvun määrittely

Arvokasvu terminä merkitsee lisäystä puun arvoon. Arvokasvu syntyy, kun puu tekee siirtymän arvokkaampaan luokkaan. Konkreettisesti puu tekee siirtymän esimerkiksi, kun se siirtyy kuitupuusta tukkipuuksi (Liljeroos 198, 2021). Arvokasvu mittaa puuston arvon kehitystä ja muutoksia euroissa. Karkeasti arvo lasketaan peräkkäisten vuosien puuston arvojen erotuksesta. Arvo puustolle saadaan taas selville kertomalla puuston määrä puun keskimääräisellä hinnalla (Farmit.net). Metsien arvokasvun ylläpitäminen vaatii harvennushakkuita, uudishakkuita sekä ojituksia. Lannoitustyöt edistävät metsän ravinnekehitystä (Uotila ym. 2021, 18). Metsän aktiivinen hoito on arvokasvun avaintekijä. Luonnonvarakeskuksen mukaan metsän sijainnin perusteella metsän kasvun kuutiometriheys hehtaaria kohden vaihtelee. Etelä-Suomessa keskiarvo oli vuonna 2020 ollut 148 kuutiometriä hehtaarilta ja Pohjois-Suomessa 90 kuutiometriä hehtaarilla. Koko maan keskiarvo oli saman vuonna 120 kuutiometriä hehtaarilta (Luonnonvarakeskus 2021).

Hyödyntämällä hehtaariohtaista kuutiometrikasvutiheyttä sekä puun keskiarvohintaa, voidaan laskea karkea keskimääräinen metsäkohtainen arvokasvu. Arvokasvu on tärkeä tunnusluku päätehakkuuta suunniteltaessa. Arvokasvun hyödynnetään metsän kasvutiheyttä määriteltäessä ja metsänkiertoajan suunnittelussa. (Arvometsä)

Hehtaariohtainen tulos on vertailukelpoinen erilaisten metsäalueiden sekä vuosien välillä. Se on helposti tulkittavissa ja tarjoaa luotettavaa dataa lukijalle. Tällaista laskenta-, sekä vertailumallia kutsutaan absoluuttiseksi kannattavuudeksi (Kuuluvainen & Valsta 2009, 141–142). Absoluuttisen kannattavuuden tarjoamaa dataa hyödynnetään myös arvokasvun mittaamisessa.

Maa- ja metsätaloustuottajien keskusliiton (MTK) sivuilta voidaan tarkastella uusimpia tietoja puun keskimääräisestä hinnasta. Alla olevassa kaaviossa havainnoidaan MTK:n tarjoamaa dataa mänty-tukkipuun arvokehityksestä euroissa kuutiometriä kohden vuosien 2018–2023 aikana jokaiselta tammikuulta (MTK 2023).

Taulukko 1. Mäntytukkipuun hintakehitys kuutiometriltä 2018–2023 jokaiselta tammikuulta. (MTK 2023.)

	01/2018	01/2019	01/2020	01/2021	01/2022	01/2023
Mäntytukki €/m ³	56,73 €	60,53 €	53,68 €	58,14 €	61,23 €	68,89 €

Yllä olevaa dataa voidaan hyödyntää arvokasvun laskennassa. Keskiarvoisen kuutiometrikasvutiheyden ollessa 120 kuutiometriä hehtaaria kohden, on mäntytukkkipuumetsässä puuston arvo ollut seuraavaa vuosina 2018–2023, kun lasketaan:

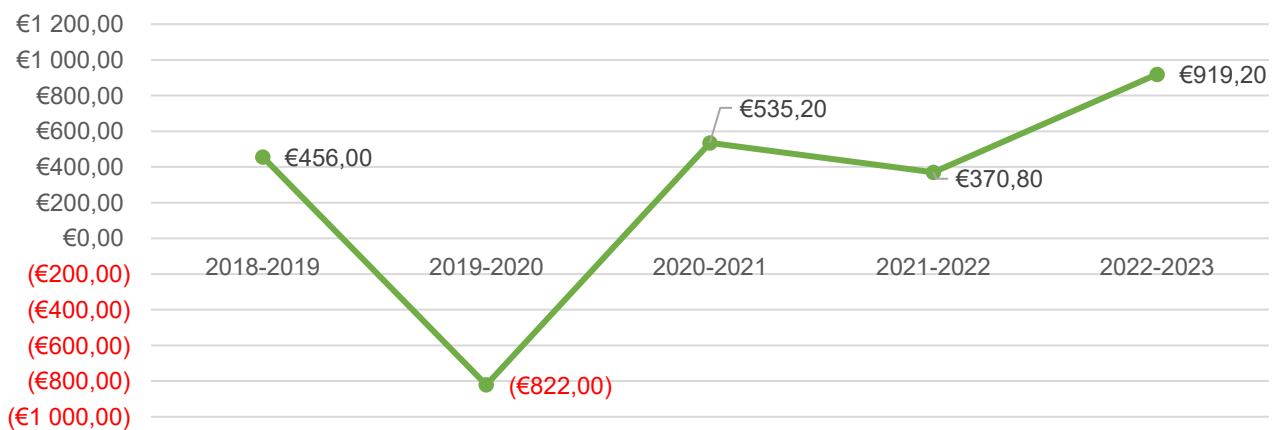
Puuston määrä x keskimääräinen hinta

Taulukko 2. Mäntytukkkipuun puuston arvo hehtaaria kohden 2018–2023.

Mäntytukkkipuu	2018	2019	2020	2021	2022	2023
€/ha	6 807,60 €	7 263,60 €	6 441,60 €	6 976,80 €	7 347,60 €	8 266,80 €

Arvokasvu euroissa hehtaaria kohden on siten ollut seuraavaa, kun lasketaan peräkkäisten vuosien erotus arvokasvun selvittämiseksi:

Mäntytukkkipuun arvokasvu 2018-2023 €/ha

Kuva 6. Laskettu arvokasvu vuosina 2018-2023.

Euromääräisen laskennan ohella tehokas tunnusluku arvokasvun määrittelyssä on arvokasvuprosentti. Prosentti saadaan selville jakamalla vuotuinen arvokasvu puuston kokonaisarvolla. Arvokasvuprosenttia voidaan muun muassa hyödyntää vaihtoehtoiskustannuksen laskennassa. Vaihtoehtoiskustannuksella tarkoitetaan metsän kasvun olevan kannattavaa silloin, kun sen ohittaa tuloksellaan toiseksi parhaan vaihtoehdon (Arvometsä 2014).

Vaihtoehtoiskustannus voidaan laskea seuraavalla kaavalla:

$$\text{Vaihtoehtoiskustannus} = k \times (\text{Puuston arvo})$$

Yllä olevassa kaavassa k merkitsee vaihtoehtoisen sijoituksen tuotto prosenttia. Esimerkiksi tuotto prosentilla 3 % on $k = 3 \% / 100$ eli k on 0,03.

Uudistushakkuuta voidaan pitää ajankohtaisena, kun vaihtoehtoiskustannus ohittaa metsän arvokasvun prosentin suhteutettuna pohjapinta-alaan (Arvometsä).

Kuuluvainen ja Valsta esittävät teoksessaan Metsäekonomin perusteet tuottojen ja sidotun pääoman säätelyyn. Heidän mukaansa tuottoja ja sidottua pääomaa voidaan säädellä vaikuttamalla metsän kiertoaikaan sekä metsän tiheyteen. Metsän pääoman kasvattaminen vaatii sijoittajalta aika-ajoin kärsivällisyyttä hakkuiden suhteen. Tauotetut hakkuut lisäävät metsän pääomaa, mikä on olennaista kasvavien taloudellisten tuottojen takaamiseksi. Metsäsijoittaminen on vahvasti pääomasidonnaista, joka merkitsee sitä suurempaa tuottoprosenttia mitä korkeampi investoitu pääoma on. Suhteellisen kannattavuuden rooli onkin yksi oleellisimmista käsitteistä metsäsijoittamisessa. Investoidulle pääomalle on asetettava tuottovaatimus kannattavuuden takaamiseksi. (Kuuluvainen & Valsta 2009, 146).

Suhteellista kannattavuutta voidaan mitata metsän kohdalla seuraavalla Fisheriläisellä suhteellisen kannattavuuden kaavalla, jossa $r =$ pääoman suhteellinen tuotto lasketaan seuraavasti:

$$r = \frac{d + p_1 - p_0}{p_0}$$

Kaavaa tulkitaan seuraavasti:

D = pääomalle saatu tulo tietyn ajanjakson aikana

P_0 = pääoman arvo jakson alussa

P_1 = pääoman arvo jakson lopussa

Pääoman arvo tässä kaavassa määritellään puuston hakkuuarvona. Kuuluvainen ja Valsta kirjoittavat tuoton muodostuvan puuston kasvusta, sekä kantohintojen positiivisista, taikka negatiivisista muutoksista. Metsätaloudessa pääoman tuoton suuruus ei välttämättä aina korreloi vuosittain hakkuumäärien kanssa. Siksi kaavassa on hyvä määrittää realisoitu tuotto eli d , sekä hakkuusäästöt, eli realisoimattomat tuotot (p_0 ja p_1). (Kuuluvainen & Valsta 2009, 146).

3.3 Verotus

Kiinteistöverolain (654/1992) mukaan omistetusta metsästä ei peritä kiinteistöveroä. Puukaupoista syntyneitä tuloja verotetaan pääomatuloverona. Pääomatuloveron määrä vuonna 2023 on 30 prosenttia. Yli 30 000 euron tuloista pääomatuloveroprosentti on 34 prosenttia. Tuloksi katsotaan kaikki omasta metsästä tehdyt puukaupat koskien raakapuuta. Tuloksi katsotaan myös kaikki bonukset, joita on saattanut syntyä puukauppojen yhteydessä. Puun myyntitulot ilmoitetaan verottajalle metsätalouden veroilmoituksella aina siltä vuodelta, jolloin puun myynnistä syntyneet tulot

ovat suoritettu metsän omistajalle. Ennakkopidätyksen toimittamisen vastuu on ostajalla, mutta myyntitulojen ilmoittaminen on myyjän vastuulla. (Vero 2023a)

Metsän omistajaa voidaan kohdella alkutuottajana, jolloin tämä on pääomatuloverotuksen lisäksi arvonlisäverovelvollinen. Alkutuottajaksi arvonlisäverovelvollisten rekisteriin kuuluu ilmoittautua, mikäli liikevaihto vuoden ajalta ylittää 15 000 euron rajan. Rekisteriin voi ilmoittautua Y-tunnuksen avulla OmaVero-palvelussa. Arvonlisäverovelvollisten rekisteriin liittyminen on suotuisaa metsän omistajalle, sillä tämän seurauksena myytävään tuotteeseen sisältyy myös 24 prosentin arvonlisävero, joka siirtyy kauppojen yhteydessä ostajan maksettavaksi. Rekisteriin liittymisen seurauksena metsänomistaja on myös oikeutettu tekemään vähennyksiä verotuksessaan arvonlisäveron osalta esimerkiksi kaluston suhteen. (Metsäkeskus 2023e)

Pystykaupoista syntyneet myyntitulot ovat täysin pääomatuloa, jonka kauppahinta sisältää vain puutavaran kantoraha-arvon. Hankintakaupassa ja käteiskaupassa, jolla tarkoitetaan puun kuljetusta myyntipaikalle ilman etukäteissopimusta, vähennetään myyntitulosta ennen pääomatuloverotusta, työn arvo koskien myyjälle koitunutta työtä. Jos hankintakaupassa hyödynnetään ulkopuolisen palveluita, kuten metsänhoitoyhdistyksiä, on myyntitulo täysin pääomatuloverotettavaa. (Vero 2023a)

Veroilmoitus metsästä tulee laatia vuosittain. Metsänomistaja on oikeutettu veroilmoituksella vähentämään pääomatulostaan metsänhoidosta koituvia menoja. Vähennyskelpoisia menoja ovat esimerkiksi metsävakuutukset, jäsenmaksut, kulut taimikonhoidosta, tarvikkeiden hankintamenot, palkkausmenot sekä matkakulut. Metsänomistaja voi hyödyntää myös verotuksessa metsävähennyksiä. Metsän hankintamenoista voidaan vähentää osa pääomatuloverotuksessa. (Vero 2023b)

Vuonna 2023 metsävähennykseen on oikeutettu luonnollinen henkilö, kuolinpesä, verotusyhtymä taikka yhteismetsä. Vähennystä tulee vaatia veroilmoituksella, eikä sitä huomioida automaattisesti. Metsävähennyspohjan määrä on 60 prosenttia metsän hankintamenoista (Vero 2023b). Esimerkiksi 100 000 euroa maksaneen metsän metsävähennyspohja on 60 000 euroa. Metsänomistajan tehdessä kauppvoja 50 000 euron edestä tämä voi hyödyntää 60 prosentin metsävähennystä. Pääomaveronalaiseksi tuloksi jää tällöin 20 000 euroa 50 000 euron sijaan. Metsävähennystä jää vielä jäljelle 30 000 euroa. Pääomatuloveroa sijoittaja päätyy maksamaan 6 000 euroa 15 000 euron sijaan. Metsävähennyksien hyödyntäminen on kannattavaa sijoittajan näkökulmasta.

3.4 Lainsäädäntö koskien kestävä metsätaloutta

Yksityissijoittajien keskuudessa sijoittaminen metsiin Suomessa ja metsä potentiaalisena sijoituskohteena on noussut esille 2000-luvun alussa. 2000-luvun murroksen taustalla ovat olleet silloiset

lakimuutokset yhteismetsä- sekä rahastolakeihin. Lisäksi yksi merkittävä syy on ollut silloisen metsätalokasvun koskeneen sääntelyn vapauttaminen vuonna 1998. (Liljeroos 2021, 12)

Suomessa lainsäädäntöön on asetettu säännökset kestävyden, sekä vastuullisuuden takaamiseksi metsäsijoittamisessa. Suomessa metsälaki (12.12.1996/1093) sekä yhteismetsälaki (14.2.2003/109) määräävät metsien hoidosta siten, että taloudelliset, ekologiset, sosiaaliset sekä monimuotoisuuden tavoitteet toteutuisivat. Metsäkeskus vastaa metsälain noudattamisen valvonnasta. Metsälakiin on asetettu uudistamisvelvoite, joka velvoittaa metsän omistajaa uudistamaan metsäänsä hakkuiden yhteydessä. Hakkuita suunniteltaessa on lain mukaan laadittava metsänkäyttöilmoitus metsäkeskukselle. Tämän avulla pystytään seuraamaan tarkasti toteutuneita hakkuita sekä uudistusistutuksia. Yhteismetsälaisissa määrätään yhteismetsäalueiden olevan ensisijaisesti kestävä metsätalouden harjoittamiseen tarkoitettuja alueita.

Kestävä metsätalouden määräaikainen rahoituslaki (23.1.2015/34), eli KEMERA, määrittelee metsätaloudelle tarjottavien tukien toteutuksesta siten, että metsien kasvu lisääntyy, biologinen monimuotoisuus säilyy samalla edistämällä metsien sopeutumista ilmastonmuutokseen. Maksettavaa tukea kutsutaan Kemera-tueksi. Määräaikaisen rahoituslain on kuitenkin määrä päättyä vuoden 2023 loppuun mennessä ja tämän tilalle astuu Metka-tukijärjestelmä. Metka-tukijärjestelmää koskeva lainsäädäntö vahvistettiin tammikuussa 2023 ja tämän on määrä astua voimaan vuoden 2024 alussa. Tulevan kannustejärjestelmän tarkoitus on avustaa muun muassa taimikoiden sekä nuoren metsän hoitoa, että edistää suometsien hoitosuunnitelmia. Metka-tukea myönnettäisiin myös määräaikaiseen ympäristön suojeluun ympäristötukena (Metsäkeskus 2023b).

Metsätuholaki (1087/2013) on laadittu metsien hyvän terveydentilan ylläpitämiseksi sekä metsätuhojen torjumiseksi. Metsätuholakia sovelletaan metsätuhoihin, terminaali- ja tehdasvarastoihin sekä alueen sijainnista riippumatta puutavaran hakkuupaikkoihin ja välivarastoihin. Lain noudatusta valvoo maa- ja metsätalousministeriö.

4 Metsä vastuullisena sijoituskohteena Suomessa

Vastuullisella sijoittamisella tarkoitetaan sijoittamista, jossa sijoittaja huomioi vastuullisuuden sekä kestävyiden sijoituspäätöksissään. Vastuullisen sijoittamisen toteutuksessa ei kuitenkaan ole mitään oikeaa tai väärää tapaa, ja siksi sitä voidaan pitää hyvinkin subjektiivisena käsitteenä. Vastuullisuuden motiivit ovat yksilöllisiä ja sijoittajilla on taustallaan erinäiset intressit, kuten ekologisuus, eettisyys, kauaskantoisuus ja pitkän aikavälin tuottavuus. Vastuullisen sijoituspäätöksen tehnyt sijoittaja haluaa panostaa kestävään toimintatapaan riskienhallinta huomioon ottaen. Sijoitusmotiivit ja eri periaatteet eivät kuitenkaan sulje pois toisiaan, vaan ideaalisti ne kulkevat käsi kädessä luoden sijoittajalle erinäisiä lähestymistapoja sijoituksiinsa. (Finsif)

Vastuullisuutta voidaan määritellä ESG-periaatteella. Tällä periaatteella tarkoitetaan ympäristö vastuun, sosiaalisen vastuun sekä hallinnollisen vastuun huomioimista ja sulauttamista sijoituspäätöksiin. ESG-periaatteet koskettavat myös metsätaloutta. Taloudellisella kestävyydellä tarkoitetaan metsien elinvoimaisuuden, kannattavuuden sekä tuottavuuden säilymistä pitkällä aikavälillä. Ekologinen kestävyys liittyy monimuotoisuuden turvaamiseen sekä vesistöjen puhtaana pitoon. Sosiaalinen sekä kulttuurinen kestävyys taas käsittää ihmisten ymmärrystä luonnosta sekä tämän arvostuksesta. (MMM)

Metsätaloudessa vastuullisuus keskittyy metsän mahdollisimman pitkään kestävyteen. Kestävydellä itsessään tarkoitetaan parempien olosuhteiden luomista tuleville sukupolville. Metsien ja näiden luonnonvarojen säilyttäminen tuleville ikäpolville on tärkeänä osana nykypäivän metsänhoitoa ilmastonmuutoksen hillinnän ohella. Suomessa metsäpolitiikan tarkoitus on asettaa raamit metsien kestäväälle hyödyntämiselle. Metsälaki (1093/1996) asetettiin vuonna 1997 edistämään metsien hoitoa ekologisesti, taloudellisesti sekä sosiaalisesti sekä metsien käyttöä antamaan samalla hyvää tuottoa, kuitenkin säilyttäen metsän monimuotoisuuden. Lakia sovelletaan kaikilla metsätalouksilla.

4.1 Puun loppukäyttö

Teollisuudessa puun käyttö on haluttu tehostaa huippuunsa, jotta koko puu pystyttäisiin hyödyntämään tuotannossa. Puumateriaalia käytetään pääosin rakennusmateriaalina, pakkauksissa, lääkkeissä, eläinten rehuissa, kosmetiikassa sekä energianlähteenä. Rakennusmateriaalina puu sitoo hiiltä pitkään itseensä ja on hiilijalanjäljeltään betonirakentamista matalampaa. Maa- ja metsätalousministeriön mukaan puun käyttö rakennusmateriaalina julkisessa rakentamisessa on lisääntynyt huomattavasti viime vuosien aikana, sillä se tukee vuodelle 2035 asetettuja ilmastotavoitteita. Puusta voidaan myös jatkokehittää tuotteita, joilla voidaan korvata muovia. Selluloosasta voidaan tuottaa kemiallisesti biopohjaisia muoveja, joita voidaan käyttää pakkausmateriaalina. Puun kuo-

resta taas saadaan materiaa lääketeollisuuteen. Kuoresta pystytään tuottamaan säilöntäaineita, lähtöaineita sekä erilaisia yhdisteitä. (MMM 2022)

Puusta syntyvistä tähteistä voidaan taas tuottaa sähköä sekä lämpöä. Tähteitä ovat sahanpuru, puun kuori sekä erilaiset jäteliemet. Puupolttoaineiden osuus energiantuotannosta vuonna 2021 oli 23,5 miljoonaa kuutiometriä Luonnonvarakeskuksen ennakkotiedon mukaan. Puupolttoaineista voidaan myös valmistaa biopolttoainetta liikenteen käyttöön. (MMM 2022)

Puukuitua on innovoitu Suomessa myös kankaan valmistukseen. Puusta on mahdollista jalostaa korvaavaa materiaa puuvillalle sekä muoville. Suomalainen pörssiin listautunut Spinnova valmistaa kansainvälisille markkinoille puusta tuotettuja tekstiilikuituja. Puukuidun etuna on sen puuvillaan verrattuna alhaisempi hiilijalanjälki sekä matalampi veden kulutus materiaalin valmistukseen. Spinnova ilmoittaa hiilidioksidipäästöjen kuidun osalta olevan 72 prosenttia pienempi, kuin puuvillan. (Spinnova)

4.2 Metsäsuunnitelma

Osana vastuullista ja uusiutuvaa metsää on sijoittajan tarpeisiin vastaava, sekä metsän uusiutumisen turvaava metsäsuunnitelma. Metsäsuunnitelman voi laatia itse, mutta suositus on, että metsäalan ammattilainen räätälöi metsäkohtaisen suunnitelman metsänomistajalle. Metsäsuunnitelman voi tilata esimerkiksi Metsä-Groupilta, taikka muilta metsäalan toimijoilta. Metsä-Groupin tarjoamassa metsäsuunnitelman laadintapalvelussa asiantuntija saapuu tilalle analysoimaan metsää ja laatii metsäkohtaisen hoitosuunnitelman seuraavalle kymmenelle vuodelle. Metsäsuunnitelmassa huomioidaan suojeltavat kohteet, kasvualueet sekä vesistöt. (Metsä-Group)

Lähtökohtana hyvälle metsäsuunnitelmalle on tärkeää miettiä tekijöitä, jotka ovat tärkeitä sijoittajalle metsään sijoittaessa. Sijoittajan tavoitteet määrittelevät metsäsuunnitelman sisällön. Metsien ennallistaminen, taloudelliset tuotot ja ekosysteemin suojelu määritetään metsäsuunnitelmassa. Vaikka metsäsuunnitelma on yksilöllinen, velvoittaa laki sisällyttämään suunnitelmaan muun muassa metsien uudistamiseen liittyviä ohjeistuksia. Jokaista metsäsuunnitelmaa voidaan pitää yksilöllisenä (Puusta Puuhun). Metsäsuunnitelma voidaan laatia noin 10–15 vuoden välein ja se pitää sisällään metsäkohtaista dataa, sekä tietoa kasvupaikoista (Metsä-Group). Suunnitelmassa metsätila kuvioidaan kasvupaikkojen, puuston iän sekä koon mukaan. Näitä eri kuvioita voidaan kutsua leimikoiksi, taikka metsiköiksi. Kuviot eroavat toisistaan, sillä jaottelu tapahtuu puuston iän, lajien sekä laadun mukaan. Suunnitelmaan kirjataan jokaisen leimikon metsätyyppi muiden tietojen, kuten hakkuusuunnitelman sekä hoitoehdotuksien ohella. Metsäsuunnitelmaan merkitään myös tärkeitä suojelukohteita, taikka muita metsän moninaisuutta lisääviä tekijöitä. Metsäsuunnitelma sisältää tämän lisäksi tietoja tehtävistä metsänhoitotöistä sekä ehdotuksia mahdollisista hakkuu ajan-

kohdista. Jokaisen leimikon kohdalla suunnitelma vaihtelee sijainnin ja metsätyyppin mukaan (Puusta puuhun).

Metsäsuunnitelman ideaali tavoite on maksimoida sijoittajan tuotot kestävän metsän kehityksen ohella metsäpalstan potentiaalin mukaan. Metsäsuunnitelmaa suositellaan laadittavaksi ammattilaisten toimesta (Metsä-Group). Metsäsuunnittelun palveluita sijoittajille tarjoavat esimerkiksi UPM-Metsä, Metsä-Group ja metsänhoitoyhdistys, eli MHY. Metsäsuunnitelmaa voidaan myös hyödyntää tehokkaasti arvioidessa metsän taloudellista arvoa (Liljeroos 2021, 188).

4.3 Metsäsertifikaatit

Metsäkeskuksen mukaan metsäsertifiointi on todistus vastuullisesta ja kestävästä metsän käytöstä. Vastuullinen ja kestävä metsän käyttö merkitsee ekologista, taloudellista sekä sosiaalisesti kestävä metsän käyttöä. Tehokkaan metsätalouden toteuttamisen lisäksi huomioidaan metsien kulttuuri- sekä virkistysarvot. Metsäsertifiointi lisää myös menekkiä kansainvälisillä markkinoilla. Syy tälle on sertifikaatin edustavien arvojen arvostus kansainvälisesti. Suomessa toimii kaksi sertifiointijärjestelmää. Sertifioituista metsistä 90 prosenttia Suomessa on PEFC-sertifioituja ja 10 prosenttia FSC-sertifioituja. (Metsäkeskus 2023f)

Metsäkeskus kertoo sertifiointiprosessin onnistuvan parhaiten ryhmäsertifiointina alueellisesti. Metsänhoitoyhdistyksen jäsenyyden välityksellä, taikka ilmoittautumalla Kestävän Metsätalouden Yhdistykselle, metsänomistajat pystyvät osallistumaan ryhmäsertifiointiprosessiin (Metsäkeskus 2023f). Kestävän Metsätalouden Yhdistys (KMY) vastaa PEFC-sertifikaattien hausta ja hallinnoinnista Suomessa. Ryhmäsertifiointialueet on jaoteltu kolmeen alueeseen: läntiseen, itäiseen ja pohjoiseen PEFC-ryhmäsertifiointialueeseen. (PEFC) Sertifiointiprosessi on hyvin samankaltainen PEFC-sertifioinnissa, kuin FSC-sertifioinnissa.

PEFC sekä FSC kertovat sivuillaan sertifikaattien kriteerien Suomessa keskittyvän lähinnä metsien hoidon suunnitteluun, oikeuksiin, metsänomistajien koulutukseen ja tietotaidon parantamiseen, sekä jälkipolville tiedon kerryttämiseen. Sertifioinnissa keskitytään myös elinympäristöjen suojeluun vesistöjen ohella, sekä metsätalouden ja luontaiselinkeinojen sommittamiseen toisiinsa. Suomen lainsäädäntö toimii pohjana metsäsertifioinnille ja sertifioinnin vaatimuksien toteutukselle. (PEFC)

PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification) on kansainvälinen metsäsertifiointijärjestelmä, jonka tarkoituksena on tukea kestävän metsätalouden kehitystä sekä tavoitteita, jotka on asetettu kestävän metsätalouden turvaamiseksi yhteiskunnissa ja yhteisöissä. PEFC organisaationa perustettiin vuonna 1999 vastaamaan silloisiin sertifioinnin tarpeisiin koskien pienmetsäomistajia. Tällöin ei vielä ollut järjestelmää, joka olisi tukenut pienmetsien sertifiointia. Nykypäivänä PEFC-sertifiointi on käytössä 55 eri maassa ja jokaisen valtion oma PEFC-organisaatio on vas-

tuussa PEFC toiminnasta omassa maassaan. Suomen toiminnasta vastaa PEFC Suomi – Suomen Metsäsertifiointi Ry. Metsäsertifiointijärjestelmän tarkoitus on ylläpitää metsien elinvoimaisuutta, uusiutuvuutta, monimuotoisuutta sekä kestävyyttä vielä tuleville sukupolville. Suomen metsistä yli 90 % on metsäsertifioituja. Metsäsertifikaatti on Suomen Metsäsertifiointi Ry:n myöntämä sertifikaatti metsälle siitä, että metsänhoito sekä sen hoitosuunnitelma on metsänhoitostandardit täyttävä. Sertifikaatin vaikutukset näkyvät pidemmälle tuotantoketjuun puun jatkojalostusvaiheeseen. Tuotteet, jotka valmistetaan puusta, joka on peräisin PEFC-metsistä, merkitään erikseen PEFC merkinnällä. (PEFC)

FSC-sertifiointi (Forest Stewardship Council) merkitsee sitoutumista FSC-standardeihin. FSC-standardeja ovat esimerkiksi uhanalaisten lajien, sekä arvokkaiden elinympäristöjen lisääminen metsäsuunnitelmaan ja ekosysteemien luonnontilojen vaaliminen siten, että vähintään 10 prosenttia metsän pinta-alasta jää talousmetsän ulkopuolelle. Vähintään 5 prosenttia tulee jättää pysyvästi talousmetsämaan ulkopuolelle. Prosenttivaatimuksia ei ole alle 20 hehtaarin metsissä. Metsänhoidossa tulee pitää huolta myös lehtipuuosuudesta, jotta metsän monipuolisuus säilyisi. Metsien hoidossa käytetään vain toimijoita, jotka noudattavat FSC-standardeja, eikä metsää uudisojiteta. Tärkeää on noudattaa FSC-standardeja jokaisella metsänhoidon aspektilla. Alle 500 hehtaarin metsää koskee kevennetyt vaatimukset, joita kutsutaan myös yksinkertaisemmiksi säännöiksi. (Forest Stewardship Council)

4.4 Hiilinielut

Metsien asemaa ilmastonmuutosta vastaan taistelussa voidaan pitää merkittävänä. Metsä on biomassaa, jolla tarkoitetaan uusiutuvaa energian lähdettä. Metsä lasketaan hiilinieluksi, kun se sitoo enemmän hiiltä itseensä kuin mitä se päästää ulos ilmakehään. Puu sitoo yhteyttämisprosessissa hiilidioksidia itseensä ilmakehästä, samalla tuottaen happea. Vanhat puut taas toimivat hiilivarastoina ilmakehästä saaduille hiilidioksidoille. Tällä hetkellä lauhkean vyöhykkeen metsät sitovat enemmän hiilidioksidia itseensä, kuin vapauttavat sitä. Suurin osa Euroopan metsistä kuuluu lauhkeaan vyöhykkeeseen. Metsien säilyttäminen on tärkeää kasvihuonekaasujen vähentämiseksi sekä päästöjen ehkäisemiseksi, sillä globaalisti metsien häviäminen on yksi suurimmista kasvihuonekaasujen lähteistä. (Opetushallitus)

Maa- ja metsätalousministeriön mukaan EU-asetus LULUCF (EU) 2018/841 on asetettu määrittelemään laskentasäännöt tavalle, miten Euroopan Unionissa huomioidaan maankäytön muutokset, hiilinielut sekä päästöt koskien metsätalousspektoria aikajaksolle 2021–2030. Tämä EU:n maankäyttöä koskeva asetus määrittelee tavan hiilinielujen sekä kasvihuonepäästöjen huomioimiselle maankäytössä. Suomen metsien hiilinielut arvioidaan vuosittain. Maa- ja metsätalousministeriö ilmoittaa Suomen hiilinielujen olleen vuonna 2021 -8,4 miljoonaa tonnia CO₂-ekv. Negatiivinen

luku kertoo maankäyttösektorin olleen täten ensimmäistä kertaa päästölähde LULUCF asteikolla. Muutokseen ovat vaikuttaneet lisääntyneet hakkuut vuodesta 2020. Hakkuiden määrä lisääntyi vuosien 2020-2021 aikana 11 prosenttia. Hakkuut ovat Suomessa keskeisin hiilinieluihin vaikuttava tekijä. (MMM 2021)

4.5 Ennallistamiskeskustelu

Metsäteollisuus Suomessa on sitoutunut toteuttamaan YK:n vuonna 2015 asetettuja tavoitteita koskien kestävästä kehitystä (Metsäteollisuus). Asetetut tavoitteet liittyvät YK:ssa sovittuun Agenda 2030 ohjelmaan, jonka tarkoitus on turvata kestävästä kehitystä. Agenda 2030 suunnitelma on laadittu vuosille 2016-2030. Ohjelman tavoitteet ovat asetettu saavutetuksi vuoteen 2030 mennessä. Osana tavoitteita ovat hiilineutraaliuden saavuttaminen, sekä metsien ennallistaminen, että vastuullisen metsän käytön edistäminen (Ulkoministeriö). Vastuullisuus Euroopan Unionissa on myös osittain säänneltyä toimintaa ja vastuullisuutta halutaan tukea sekä edistää Unionin alueella erilaisin säännöksin.

Agenda 2030 lisäksi Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteena on saavuttaa vuoteen 2050 mennessä nettopäästötön Eurooppa kasvihuonekaasujen osalta (Euroopan Komissio). Osana vuonna 2019 laadittua Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa, laadittiin myös suunnitelma kestävän rahoituksen toimintasuunnitelmasta. Kestävällä rahoituksella tarkoitetaan prosessia, jossa ympäristö-, sosiaali- ja hallintovastuut (ESG) otetaan huomioon rahoitussektoreiden investointipäätöksissä. Kestävän rahoituksen suunnitelmalla pyritään edistämään pitkäaikaista sijoittamista kestäväan taloudelliseen toimintaan sekä erilaisiin kestäviin hankkeisiin. Ympäristövastuuseen kuuluu ilmastonmuutoksen hillitseminen ja siihen sopeutuminen. Muita syitä näiden lisäksi ovat luonnonmonimuotoisuuden säilyttäminen, luonnonsaasteiden vähentäminen sekä kiertotalouden edistäminen. Kestävän rahoituksen suunnitelma lisää myös läpinäkyvyyttä ESG-tekijöihin liittyen. (Euroopan Komissio)

Euroopan Unionin asettama vuoteen 2030 ulottuva biodiversiteettistrategia on vahvasti osana keskustelua metsän ennallistamiseen liittyen, sillä strategian tavoite on edistää luonnon kestävästä kehitystä maa- ja merialueilla. Biodiversiteettistrategia tukee myös Agenda 2030 asetettuja tavoitteita. Euroopan komission mukaan biodiversiteettistrategian tarkoitus on estää ekosysteemin tuhoutumista elvyttämällä ekosysteemiä monipuolisemmaksi vuoteen 2030 mennessä ja edistää luontoarvoja. Biodiversiteettistrategia on vahvana osana Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa (Euroopan Komissio). Suomen ympäristöministeriö ilmoittaa sivuillaan strategian koskevan soita, metsiä, vesistöjä, niittyjä, maatalousympäristöjä sekä kaupunkeja. Strategian kerrotaan pitävän sisällään kolme luonnonsuojeluun liittyvää tavoitetta: Suojelupinta-alojen kasvatusta, tiukan suojelun lisääminen ja hoidon tehostaminen suojelluilla alueilla. Suojelupinta-aloja kasvatettaisiin 30 prosentilla

koskien maa- sekä merialueita, tämän lisäksi tiukassa suojelussa olisi vähintäänkin 30 prosenttia Unionin alueen suojelumaista, sisältäen luonnontilaiset sekä vanhat metsät. Kolmantena tavoitteena on kaikkien suojelualueiden hoidon tehostaminen sekä hoidon valvonnan tehostaminen. Jokainen jäsenmaa olisi vastuussa oman kansallisen ennallistamissuunnitelman laatimisessa (Ympäristöministeriö).

Ympäristöministeriön mukaan metsään liittyviä komission laatimia suunnitelmia ovat kelo- sekä kaatuneiden puiden määrän lisääminen, tavoite lisätä sekametsien osuuksia iän ja lajien suhteen, parantaa metsien symbioosia, pysäyttää metsälintukantojen uhanalaistuminen sekä tavoite turvata hiilinielujen asema Euroopan Unionin alueella. Asetetut tavoitteet koskevat kaikkia metsiä. (Ympäristöministeriö)

Asetusehdotuksien vaikutusta metsätalouteen Suomessa kuitenkin selvitetään vielä ympäristöministeriön mukaan (Ympäristöministeriö). Biodiversiteettistrategia on saanut osakseen voimakasta kritiikkiä metsäsijoittajilta sekä metsämaiden omistajilta. Tuottojen heikentyminen, sekä omaisuussuojan uhka ovat aiheuttaneet keskustelua sekä huolta sijoittajien keskuudessa. Metsätalouksen, eli MTK:n mukaan metsien ennallistaminen on tarpeellista, mutta ehdotettu asetetus sellaisenaan ei ole suotuisa metsätaloudelle, taikka metsänomistajille Suomessa. Vaikutusta talouteen on selvitettävä paremmin, sekä laadittava toimintasuunnitelma, joka tukee sekä taloutta, että kestävää kehitystä. Asetukseen ehdotettu komission päätösvalta koskien metsien ennallistamista on myös MTK:n mukaan estettävä toteutumasta, sillä kansallinen päätösvalta on ehdoton Suomen kaltaisen metsätalouden harjoittajan näkökulmasta. (Metsänhoitoyhdistykset 2022b.)

5 Tutkimusosio

Tämän opinnäytetyön empiirinen osuus toteutettiin kvalitatiivisena eli laadullisena tutkimuksena. Tutkimusmenetelmäksi valikoitui haastattelututkimus, jonka perusteella tutkimusta lähdettiin toteuttamaan. Tässä osiossa perehdytään tutkimustavan valinnan prosessiin sekä käydään läpi tutkimukselle asetettuja tavoitteita.

5.1 Tutkimuksen tavoitteet

Tutkimuksen tavoitteena oli tutkia vastuullisuuden roolia sekä vaikutusta yksityishenkilön metsäsijoittamiseen eri metsäsijoitusmuodoissa. Tarkoituksena oli ottaa selvää toimenpiteistä, joita suoritetaan vastuullisuuden takaamiseksi metsäsijoitustoiminnassa sekä tällä hetkellä, että tulevaisuudessa.

Tutkimuksen pääongelmakysymys sekä alakysymykset valikoituivat tukemaan tutkimukselle annettua tavoitetta.

Pääkysymys:

1. Toteutuuko vastuullisuus kattavasti yksityishenkilön metsäsijoituksissa Suomessa?

Alakysymykset:

1. Mitkä ovat vastuullisuuden vaikutukset yksityissijoittajan toimintaan ja päätöksentekoon sijoitustoiminnassa?
2. Miltä vastuullisuuden rooli näyttää tulevaisuuden metsäsijoittamisessa?
3. Miten vastuullisuus vaikuttaa tulevaisuuden metsän tuottojen muodostumisrakenteeseen?

Tutkimuksen tavoitteiden asettamisen sekä pääongelman laatimisen jälkeen tutkimukselle valittiin sopivin tutkimusmenetelmä. Tutkimustavan tarkoitus oli tuottaa selkeä vastaus pääongelmiin sekä alaongelmiin.

5.2 Tutkimusmenetelmän valinta ja toteutus

Tutkimusmenetelmäksi valikoitui kvalitatiivinen, eli laadullinen tutkimusmenetelmä. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tutkimuksen kohdetta tarkastellaan kokonaisuutena. Laadullisen tutkimusmenetelmän tarkoitus on tuoda esiin ja enemminkin paljastaa faktoja, kuin todistaa asetettu hypoteesi todeksi. (Hirsjärvi S. Remes P. & Sajavaara P. 2007. 156–157). Laadullisen tutkimuksen tyypeistä valikoitui tutkimusmenetelmäksi tutkimushaastattelu. Haastattelutilanteessa haastattelija määrää

keskustelun temmon sekä ohjailee keskustelun suuntaa. Haastattelu on helposti ymmärrettävissä ja sille on asetettu tavoitteet tiedonkeruuseen.

Tutkimushaastattelu voidaan toteuttaa strukturoituna, teemahaastatteluna taikka avoimena haastatteluna. Tämän opinnäytetyön haastattelututkimus on toteutettu teemahaastatteluna sekä avoimen haastattelun välimuotona. Teemahaastattelussa aihepiiri on tiedossa, mutta tarkkoja kysymyksiä ei haastattelulle ole asetettu. Avoimessa haastattelussa haastattelu toteutetaan avoimesti ja se onkin lähempänä keskustelua (Hirsjärvi ym. 2007. 203–205). Haastattelut tutkimusmenetelmänä tukevat parhaiten opinnäytetyön tutkimusosiolle asetettuja tavoitteita ja näiden selvittämistä.

Aineistoa opinnäytetyöhön kerättiin haastattelemalla AARI Metsä Oy:n toimitusjohtajaa Mikael Beckiä sekä yksityistä metsäalan yrittäjää Jukka Pakkalaa. Haastattelut toteutettiin maaliskuussa 2023. Haastattelut toteutettiin yksilöhaastatteluina. Beckiä haastateltiin Helsingissä AARI Metsä Oy:n toimitiloissa ja Pakkalaa Haminassa hänen kotonaan. Haastatteluja varten oli laadittu ennakoon kysymyksiä, mutta keskustelu pidettiin hyvinkin avoimena, siltä varalta, että uusia näkökulmia, taikka aiheita nousisi esiin, joista ei kysymyksiä ollut laadittu. Tutkimusosiossa hyödynnettiin myös luonnonvarakeskuksen tarjoamaa dataa taulukoina ja kuvina. Kuvat tukivat haastatteluista kerättyä informaatiota.

Tutkimusosiossa tuodaan esiin suuren metsäalan yrityksen sekä yksityishenkilön näkökulmia vastuulliseen ja kestäväan metsäsijoittamiseen. Tarkoituksena on löytää yhtymäkohtia sekä eroavaisuuksia näiden toimijoiden välillä sekä saada vastauksia tutkimukselle asetetuille ongelmakysymyksille.

5.3 Tutkimuksen luotettavuus

Kvalitatiivisen tutkimuksen luotettavuutta ei voida mitata samalla tapaa dataa hyödyntäen, kuten kvantitatiivisessa tutkimuksessa. Perinteiset luotettavuuden sekä pätevyyden mittarit eivät ole käytökelpoisia laadullisessa tutkimuksessa, sillä tutkimuksen kohteeseen vaikuttavat ympäristö, yksilö, kulttuuri sekä tulkintaerot. Siksi on tärkeää tutkimuksen onnistumista mitattaessa keskittyä saatujen tuloksien luotettavuuteen tarkastelemalla tuloksien sopivuutta annettuun kuvaukseen. Kvalitatiivisen tutkimuksen luotettavuutta voidaan lisätä kuvaamalla haastattelujen kulkua ja mahdollisia häiriötekijöitä sekä analysoimalla omaa tulkintaa tilanteesta. Haastattelututkimuksen luotettavuutta lisää myös näkökulmien määrä. Luotettavan haastattelututkimuksen tuottamiseksi on olennaista haastatella useampaa kuin yhtä tutkimuskohdetta. (Hirsjärvi ym. 2007. 226–228)

6 Tuloksien esittely

Beckin mukaan uusien sijoittajien kiinnostus vastuullisuutta kohtaan on vain lisääntynyt vuosien varrella ja sijoittajat kiinnittävät vastuullisuuteen huomiota enemmän myös metsäsijoituksissaan. Vastuullisuuden megatrendi näkyy myös metsäsijoittajan maailmassa. Monet toimijat painottavat vastuullisuutta metsänhoidossaan, mutta on tärkeää kiinnittää huomiota siihen, ketkä sitä todella toteuttavat toiminnassaan.

Sekä Pakkala, että Beck painottivat metsänhoitosuunnitelman noudattamisen tärkeyttä vastuullisessa metsäsijoitustoiminnassa. Pakkalan mukaan hyvin suunniteltu metsänhoito sekä suunnitelman noudattaminen ovat kaiken ydin vastuullisuuden, kestävyuden sekä taloudellisten tuottojen takaamiseksi. Hänen mukaansa metsänhoitosuunnitelma laaditaan tyypillisesti 10–15 vuoden ajankaksolle. Metsää uudistetaan sekä hoidetaan metsänhoitosuunnitelman mukaisesti. Parhaimman taloudellisen sekä metsän kannalta kestävimmän tuloksen saa Pakkalan mukaan metsänhoitosuunnitelmaa noudattamalla. Metsän uudistus tapahtuu hoitosuunnitelman mukaisesti joko luontaisesti siemen- tai suojuspuuhakkuulla, taikka istuttamalla uusia taimia metsään tai kylvämällä metsää hakkuiden jälkeen, Pakkala kertoo.

Pidennetty metsän kiertoaika sekä yläharvennukset metsänhoitosuunnitelmassa ovat esimerkkejä vastuullisen toiminnan toteutuksessa metsän hoidossa. Beckin mukaan yläharvennuksilla pyritään korjaamaan taloudellisesti kypsät metsän puut talteen ja luodaan tilaa uudelle kasvustolle. Yläharvennuksen tarkoitus on tuottaa tasaista tuloa, jotta sijoittajan tuotot pysyisivät tasaisesti korkealla tasolla. AARI Metsissä suositaan yläharvennuksien lisäksi poimintahakkuuta. Metsää halutaan jättää mahdollisimman peitteiseksi, jotta jaksollisen sekä jatkuvan kasvatuksen parhaat puolet pystyttäisiin yhdistämään metsän hoidossa. Metsän uudistusvaiheessa pyritään välttämään maata radikaalisti muokkaavia toimenpiteitä, vaan uudistuksessa suositaan esimerkiksi kääntömätästystä.

Pakkala taas kertoo ottavansa biodiversiteetin huomioon konkreettisesti toiminnassaan esimerkiksi jättämällä metsäpalstoilleen riistapöheiköitä ja pökkelöitä sekä huomioimalla vesistöt ojituksissa. Kuolleet puut pökkelöinä, keloina, tuulenkaatoina ja lahoavina maapuina ovat elintärkeitä 20 prosentille metsälajeista. Biodiversiteetin kannalta niistä huolehtiminen on tärkeää. Pakkalan mukaan metsän harvennuksessa jätetään palsta ennemminkin tiheämmäksi kuin harvemmaksi.

Sekä AARI Metsän, että Pakkalan metsät ovat täysin metsäsertifioituja. Pakkala kertoo, että jotkin toimijat eivät suostu ostamaan metsää laisinkaan, mikäli sitä ei olla sertifioitu. Sertifiointi onnistuu metsäkeskuksen välityksellä ryhmäsertifiointina.

Hiilinielujen osalta taas Beckin sekä Pakkalan mukaan pidennetty metsän kiertoaika parantaa hiilinielujen tehokkuutta. 50-vuotista talousmetsä on vielä parhaimmassa iässä hiilinielujen suhteen. Siksi on järkevää venyttää kiertoaikaa yli 50-vuoden. Kiertoajan venyttäminen liian pitkälle kuitenkin ei ole suotuisaa, sillä niin puun laatu ja tuotot, kuin hiilinielutehokkuuskin kärsivät tästä. Optimaalisena voidaan pitää n. 65–75 vuotisen metsän hakkuuta, kertoo Beck haastattelussa.

Sekä Pakkala, että Beck nostavat tärkeäksi ohjenuoraksi Tapion ”Hyvän metsänhoidon suositukset” ohjekirjan metsänhoidossa. Ohjekirja sisältää syvällistä tietoa ja tarkkaa dataa koskien metsänhoito-ohjeistuksia samalla erityisesti keskittyen vastuullisuuden näkökulmaan. Beckin mukaan kirjasta löytyy esimerkiksi konkreettiset ohjeet yläharvennuksen toteutuksille. Pakkala kertoo hyödyntävänsä aktiivisesti esimerkiksi Tapion lämpökarttoja sekä metsäpohjatyyppeihin liittyvää tietoa metsänhoidossaan. Teoksesta löytyy myös tietoja harvennussmalleista. Harvennussmallit ovat tärkeä osa vastuullista metsänhoitoa ja niihin vaikuttaa toimintaympäristö. Pakkalan mukaan esimerkiksi riistatuhoriskit sekä lumiriskit vaikuttavan harvennussmallin valintaan. Tämän lisäksi nostaa Beck esiin hajonnan olevan suurta metsätyyppien sekä kasvuaalueiden välillä Suomessa. Siksi jokaiselle metsälle on tärkeä suunnitella oma yksilöllinen metsähoitosuunnitelma harvennussmalleineen.

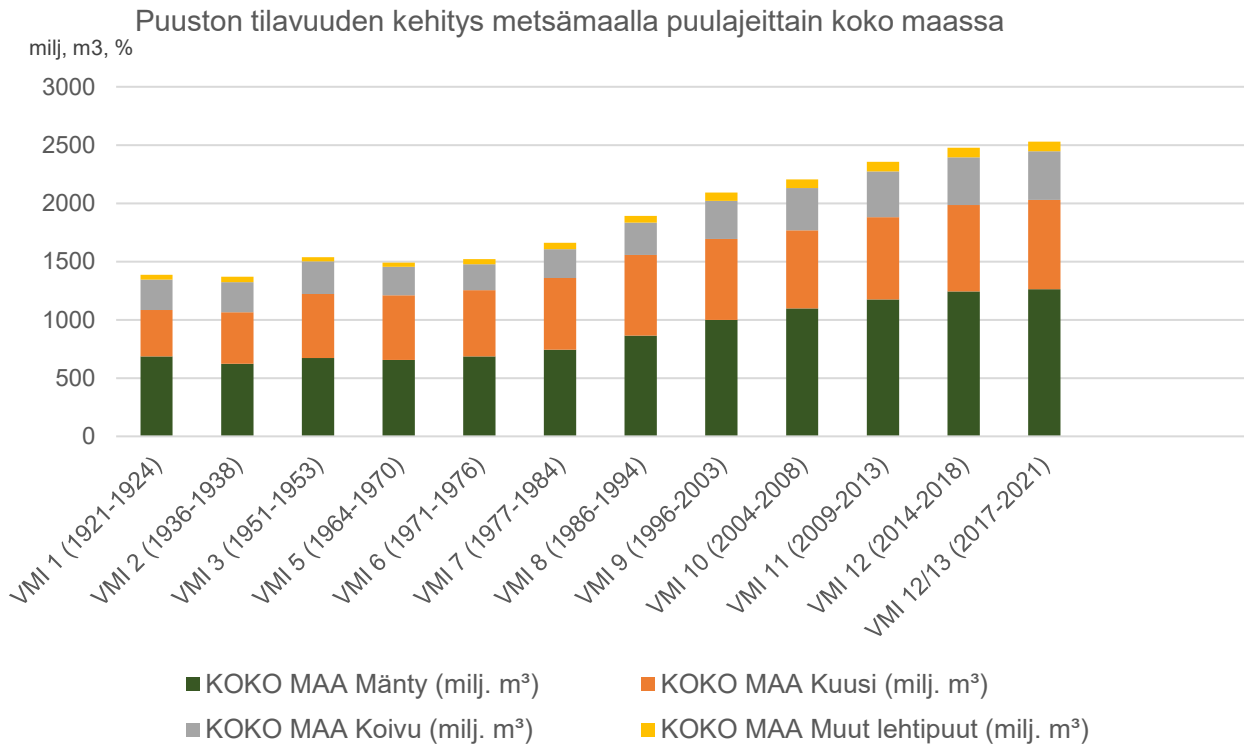
Pakkalan mukaan lainsäädäntö Suomessa koskien metsäsijoittamista on hyvällä mallilla. Lainsäädännön tehtävä on kannustaa, tukea sekä säännellä metsäsijoitustoimintaa siten, että se on vastuullista, mutta myös taloudellisesti tuottoisaa. Lainsäädännössä Pakkala haluaisi keskittyä enemmän hoitamattomien metsien parempaan kontrollointiin. Suomessa on paljon hoitamattomia metsiä, jossa on paljon taloudellista potentiaalia ekologisen hyödyn ohella. Hänen mukaansa metsän hoidon vastuu on metsän omistajalla ja oikeastaan sanktioita esimerkiksi liian harvaksi hakatusta metsästä ei synny, vaikkakin laissa se kielletään. Valvontaa pitäisi hänen mielestään lisätä. Liian radikaalit hakkuut ovat olleet esillä vuoden 2022 aikana sekä vuoden 2023 alussa. Beckin mukaan nykyiseen metsälakiin tulisi tehdä muutoksia hakkuiden rajoitusten osalta. Tällä hetkellä laki ei aseta tarpeeksi rajoitteita toteutuville hakkuille ja niiden valvonnassa on puutteita.

Pakkala vahvistaa metsäsijoittamisen olevan pitkäjänteistä toimintaa, jonka tuotot ovat sidoksissa metsäsijoittajan omaan toimintaan. Hän kertoo aktiivisen metsänhoidon olevan ainoa keino tasaisen tuottojen sekä metsän kestävyys takaamiseksi. Myös Beckin mukaan aktiivinen metsänhoito on vaade metsän uusiutuvuuden sekä hiilinielujen ylläpidon kannalta. Osana kestävä metsänhoitoa on hakkuiden toteutus sekä raivaustyöt, jotta elinvoimaisemmalle puulle voitaisiin luoda elintilaa ja taata puuston kasvu yhä jatkossa. Tärkeää on toteuttaa metsänhoito vastuullisesti esimerkiksi raivaustöiden osalta. Metsänhoitotoimenpiteiden toteuttajien sekä metsäkonekuljettajien rooli

on suuri metsän hoidossa. Siksi on tärkeää, että heidän toteuttamansa työ on asiantuntevaa sekä luontoa kunnioittavaa.

Nykyistä Euroopan Unionin metsäkeskustelua koskien hiilinieluja sekä metsän ennallistamista Beck ei pidä järkevänä. Unionin näkemys siitä, että sama toimintamalli sopisi jokaiselle Unionin jäsenelle ei ole toimiva kaava metsätaloutta tarkastellessa. Pakkala taas nostaa esiin kysymyksen siitä, onko kestävä kehitys mukaista ennallistaa suomalaista sertifioitua ja vastuullisesti hoidettua metsää ja siirtyä puun tuontiin EU:n ulkopuolelta. Myös Beck näkee enemmän riskejä kuin mahdollisuuksia puun tuonnin siirrosta EU:n ulkopuolelle. Hän nostaa esiin tähän liittyvät mahdolliset taloudelliset riskit turvallisuusriskien ohella. Korruption vaikutus metsätalouteen esimerkiksi Etelä-Amerikassa on merkittävä ja pitää sisällään moninaisia ihmisoikeudellisia ongelmia.

Molemmat haastateltavat ovat kuitenkin sitä mieltä, että tie kohti kestävämpää metsätaloutta on kuitenkin otettava ja askeleita Suomessa sitä kohti on jo otettu. Kannustimet koskien metsien suojelua ovat yksi esimerkki tästä. Valtion tarjoama METSO-ohjelman suojelutuki kannustaa metsänomistajaa suojelemaan metsäänsä lakisääteisten suojelumetsä määrien yli. Metsistä maksettava suojelutuki määräytyy suojeltavan metsän puuston arvon mukaan. Laadittu suojelusopimus voi olla määräaikainen tai lopullinen, kertoo Beck. METSO-ohjelman lisäksi ympäristöministeriön Helmi-elinympäristöohjelma on laadittu luonnon moninaisuuden vahvistamiseksi vuoteen 2030 mennessä. Helmi-elinympäristöohjelma on laajaa yhteistyötä Suomen metsäkeskuksen, Suomen riistakeskuksen sekä kuntien välillä.

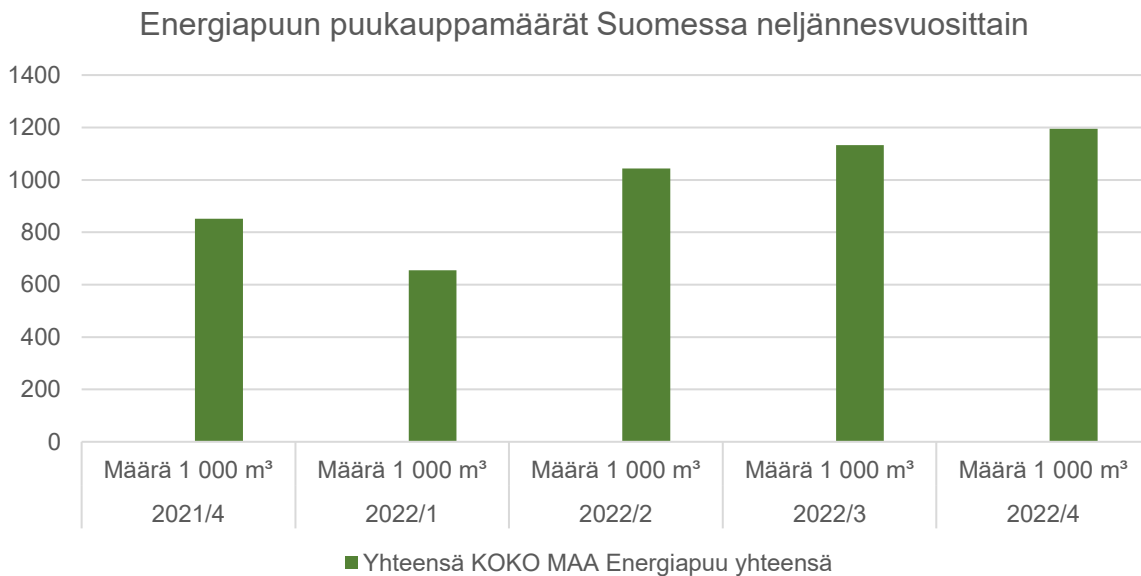
Kuva 7. Puuston tilavuuden kehitys metsämaalla puulajeittain. (Luonnonvarakeskus 2023b.)

Vuonna 2021 metsien hakkuut olivat Suomessa korkeimmillaan, kuin koskaan ennen. Metsien kasvua on kuitenkin toistaiseksi onnistuttu ylläpitämään korkeammalla, kuin poistumaa, kuten tässä opinnäytetyössä aiemmin mainittiin. Yllä olevassa kuvassa 7. havainnoidaan puuston tilavuuden kehitystä puulajeittain metsämaalla Luonnonvarakeskuksen mukaan. Tilavuutta voidaan karkeasti verrata puuston määrään metsämaalla. Poistumaa puustossa tapahtuu hakkuiden seurauksena, mutta myös luonnollisesti esimerkiksi puun lahoamisen myötä. Syyksi onnistuneelle kasvun ylläpidolle Beck mainitsee hyvät metsänhoidon ohjeistukset sekä Suomessa hyvin toteutuvan aktiivisen metsänhoidon. Pakkala taas kertoo motivaation hyvälle metsänhoidolle olevan taloudellisen tuoton takaaminen, mutta myös kiinnostus säilyttää hyvinvoivaa metsää tulevaisuuden sukupolville. Hän vertaa metsän omistamista sijoitusasuntoon investointiin ylläpitokustannuksien kannalta. Yhtä lailla aktiivinen metsään investoiminen on kannattavaa tulevaisuuden tuottojen takaamiseksi.

Puun kysyntä on ollut huipussaan vuoden 2023 alussa, joka on korreloitunut suoraan puun hintoihin sekä metsämaan hintoihin. Perinteisesti tukkipuuta on käytetty rakennusmateriaalina ja tukki- raakapuun hinta on ollut suoraan verrannollinen rakennusalan yritysten osakekurssien kehitykseen. Tällä hetkellä tilanne on kuitenkin poikkeuksellinen, sillä rakennusalan yritysten ja talouden yleisesti ollessa laskussa on puun hinta vain jatkanut nousuaan, huomauttaa Beck. Syitä tälle on muun muassa Venäjälle asetetut pakotteet, joka on luonut Suomelle ainutlaatuisen mahdollisuus-

den hyödyntää kasvanutta kysyntää markkinoilla. Toiseksi syyksi kasvaneelle kysynnälle Beck mainitsee olevan energiantuotannon haasteet, jotka ovat olleet esillä vuodesta 2021 lähtien. Hänen mukaansa puumarkkinaa voidaan pitää tällä hetkellä ylihinnoiteltuna ja puun hintojen oletetaan laskevan maltillisemmiksi tulevaisuudessa.

Tulevaisuuden kannalta Beck näkee suuren markkinapotentiaalin suomalaisessa metsässä. Tällä hetkellä sekä energia- että kuitupuun kysyntä on noussut räjähdysmäisesti Venäjän sanktioiden takia. Pakkalan mukaan tilanne ei näytä olevan muuttumassa useaan vuoteen, joten markkinalla on kysyntää suomalaiselle puulle, joka on tuotettu vastuullisesti EU:n standardien mukaisesti. Tällä hetkellä taloudellisesti kannattavimpana puuna voidaan pitää tukkipuuta. Beck kuitenkin huomauttaa, että tulevaisuudessa tämä voi muuttua. Tukkipuuta käytetään pitkälti rakennusmateriaalina. Kuitupuun kysynnän näkymät lyhyellä sekä pitkällä ajanjaksolla tarkisteltaessa ovat Beckin mukaan erinomaiset. Alla esitettyssä kuvassa 8. havainnoidaan luonnonvarakeskuksen tarjoamaa dataa koskien energiapuun kauppamääriä Suomessa neljännesvuosittain.

Kuva 8. Energiapuun puukaupparamäärät neljännesvuosittain 2021-2022 (Luonnonvarakeskus 2023c.)

Tällä hetkellä kuitupuuta käytetään lähes yksinomaan energian tuotannossa käsillä olevien energian tuotannon haasteiden takia. Kuitupuuta pitkän tähtäimen sijoituksena on kuitenkin potentiaalinen. Kuitupuuta voidaan käyttää huonekaluissa, sisustuksessa, ja siitä voidaan jatkojalostaa esimerkiksi vaatteita sekä lääkkeiden täyteaineiksi, kuten tässä opinnäytetyössä aiemmin mainittiin. Pakkala

nosti esiin vielä kuitupuusta valmistettavat koriste-esineet, työkalut, astiastot sekä aterimet muiden jatkotuotteiden ohella. Hänen mukaansa puusta on moneksi, ja innovointipotentiaalia on paljon. Beck nosti esiin vielä kuitupuusta saatavan mustalipeän hyödyntämisen akkuteollisuudessa. Mustalipeästä saatava ligniini voisi korvata akkuteollisuudessa käytetyn fossiilisen materiaalin graffitin. Tällä hetkellä ligniiniä poltetaan energianlähteenä biopolttoaineena.

AARI Metsän metsämailla on myös keskitytty uusiutuvien energialähteiden kehitykseen. Uusiutuvien energialähteiden tuotantoon on haluttu panostaa sen tulevaisuuden potentiaalin takia. Beckin mukaan he ovat solmineet vuokrasopimuksia asiakkaidensa kanssa koskien metsämailla sijaitsevia tuulivoimapuistoja. Tämän lisäksi vireillä on paljon uusia hankkeita, kuten kaavailtu aurinkovoimalaitos. Beck nostaa esiin vielä pakurikäävän kasvatuksen AARI Metsissä. Pakurikäävässä yhdistyy taloudellinen, ekologinen sekä sosiaalinen vastuu. Pakurikääpä on tarkoituksella istutettu rahallisesti vähäarvoisempiin koivikkoihin. Tällaista puustoa on esimerkiksi koivikot, joita on kaavailtu harvennettavaksi lähitulevaisuudessa. Pakurikääpää käytetään lääketeollisuudessa sekä eri elintarvikkeissa. Pakurikäävän kysyntä on kovaa etenkin Aasiassa, joten sitä on alettu tarkoituksella viljelemään vastaamaan kysyntään markkinalla. Pakurikääpä lisää koivikon tuottokykyä ja edistää biodiversiteettiä metsässä. Istutettu pakurikääpä tuottaa satoa kahdesta kolmeen kertaa, jonka jälkeen koivikko jätetään metsään lahopuuksi edistämään luonnon moninaisuutta.

Vastuullisuutta sekä kestävyttä huomioidaan aktiivisesti tämänhetkisessä metsäinvestointitoiminnassa Suomessa. Tulevaisuuden kannalta puusta halutaan innovoida uusia kestäviä ja ympäristöystävällisiä ratkaisuja. Metsämaiden hyödyntäminen kestävästi uusiutuvan energian luomiseen, että raaka-aineiden tuottamiseen on kehityksen murroksessa. Metsäsijoittajat näkevät pitkän tähtäimen tuottoja metsässä juuri vastuullisuuden näkökulmasta Pakkalan mukaan. Hänen näkemyksensä tulevaisuuden sijoitusympäristöstä ovat valoisat. Myös Beckin näkemykset tulevaisuuden sijoitushorisontista ovat valoisat.

7 Pohdinta

Opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia metsäsijoittamisen vastuullisuutta sekä vastuullisuuden ja kestävyyden toteutumista yksityisten metsäsijoittajien sijoituspäätöksissä. Työn tarkoitus oli perehtyä nykyhetkeen sekä tulevaisuuden näkymiin koskien metsää sekä siihen investointia. Metsän tuottojen muodostumisen rakenteeseen tutustuttiin sekä käytiin läpi sitä, miten tuottojen muodostumisen rakenne voi muuttua tulevaisuudessa. Työlle asetettujen ongelmakysymyksien sekä alakysymysten tehtävänä oli auttaa kerätyn tiedon jäsentelyssä siten, että se palveli tutkimukselle asetettua tavoitetta. Tässä kappaleessa analysoidaan saatuja tuloksia, keskitytään omaan oppimiseen sekä käydään läpi prosessia, joka johti aiheen valintaan.

7.1 Saatujen tuloksien analysointi

Tutkimuksesta saatujen tuloksien perusteella voidaan todeta, että vastuullisuuden toteuttamiselle metsäsijoitustoiminnalle on luotu hyvä pohja Suomessa. Metsän uusiutuvuuteen on keskitytty 50-luvulta lähtien ja kestävää metsätaloutta on pyritty aktiivisesti kehittämään vuosittain. Suomen lainsäädäntö tukee kestävää metsänhoitoa sekä sijoitustoimintaa. Metsälaki sekä yhteismetsälaki sääntelevät metsän monimuotoisuuden turvaamisesta, puunkorjuuta sekä metsän uudistamista. Metsäkeskuksen tehtävänä on valvoa, että lainsäädäntöä noudatetaan. Metsälaissa myös määrätään sanktioista, mikäli lakia jätetään noudattamatta. Metsäkeskus on onnistunut luomaan toimintamallin, jossa kaikki Suomessa metsätaloutta harjoittavat tahot ovat metsäkeskuksen tiedossa. Ongelmaksi nousee lainsäädännön noudattamisen kontrollointi. Metsäkeskuksen selvityksen mukaan vuoden 2022 lopussa Keski-Suomessa toteutuneet ensiharvennukset olivat kaikki lain vastaisia. Vaikka laki on säädelty noudatettavaksi, ei sitä juurikaan valvota. Tuloksien perusteella valvontaa koskien metsänhoitoa ja kestävää kehitystä kuuluisi lisätä, eikä vain olettaa metsäsijoittajien toteuttavan lainsäädäntöä automaattisesti.

Vastuullisuutta tukevan lainsäädännön ohella suomalaiset metsät ovat hyvin sertifioituja. Jotkin toimijat eivät suostu ostamaan metsää, mikäli metsää ei ole sertifioitu. Metsän omistajille myös maksetaan erilaisia korvauksia esimerkiksi metsien rauhoittamisesta sekä kannustetaan kestävään metsätalouden harjoittamiseen erilaisin kannustimin, kuten KEMERA-tuella ja tulevaisuudessa asetetulla METKA-tuella. Metsän ylläpitoon sekä kestävään kauaskantoiseen hoitoon on luotu raamit, jotka pyrkivät ohjaamaan sijoittajia kohti parempia ratkaisuja.

Toteutettujen haastatteluiden perusteella voidaan todeta, että metsään investoivilla yksityishenkilöillä on vahva halu tukea vastuullista, sekä kestävää metsän kehitystä. Taloudellisten tuottojen ymmärretään korreloituvan kestävänsä metsänhoidon kanssa, mutta tämän lisäksi varsinkin uudet sijoittajat ovat kiinnostuneita kestävästä sekä vastuullisuudesta jopa aiempia sukupolvia

enemmän. Kiinnostus luonnon ennallistamista sekä biodiversiteetin huolenpitoa kohtaan ovat nousseet tärkeiksi aiheiksi uusien sijoittajien keskuudessa. Vaikka sijoittajat ymmärtävät hyvin hoidetun ja pitkään kasvatetun metsän tuottavan parhaiten tuloja pidemmällä aikajanelalla, on viime vuosina silti toteutettu liian ankaria ensiharvennuksia. Ensiharvennuksista saa enemmän nopeaa taloudellista tuottoa. Syitä voidaan analysoida olevan kasvanut inflaatio, elinkustannuksien nousu sekä talouden yleinen heikkeneminen. Hankaloitunut taloudellinen ympäristö vaikuttaa myös metsänhoidon päätöksiin sijoittajan näkökulmasta. Sijoittajat ovat myös halunneet olettavasti hyödyntää kuumementunutta puumarkkinaa.

Tällä hetkellä metsien taloudellinen tuotto on ollut eksponentiaalista ja puuta on hakattu vuonna 2021 enemmän kuin koskaan. Osasyinä puun suurelle kysynnälle ovat olleet Venäjälle asetetut pakotteet sekä energiakriisi. Kuitenkin puuston kasvua on pystytty pitämään korkeammalla kuin poistumaa. Puun hakkuun rajoituksista on ollut spekulatiota, mutta tällä hetkellä tilannetta voidaan pitää hyvänä. Tulevaisuuden kannalta on tärkeää, että puun kysyntään pystytään vastaamaan riskeeraamatta kuitenkaan metsän moninaisuutta sekä metsien kehitystä. EU:n asettamia tavoitteita koskien hiilinieluja, metsien ennallistamista sekä biodiversiteettejä voidaan pitää toteutuskelpoisina, mikäli asetuksia muokattaisiin järkevämmäksi Suomen näkökulmasta. Asetuksia sellaisenaan ei voida pitää vastuullisuutta, taikka kestävästä kehityksestä tukevana.

Tulevaisuuden kannalta puussa on paljon potentiaalia metsään investoivalle. Erityisesti puun loppukäyttö sekä jatkokäyttö tulee yleistymään tulevaisuudessa. Suomalainen sertifioitu puu on myös haluttua materiaalia markkinalla. Puun hiilijalanjälki on pieni, jonka takia esimerkiksi sen potentiaali tulevaisuuden rakennusmateriaalina on merkittävä. Haastatteluista kerätyn tiedon perusteella myös sijoittajat näkevät tämän potentiaalilin. Puuta pidetään uusiutuvana sekä monipuolisena raaka-aineena, josta pystytään innovoimaan helposti kestäviä loppukäyttötuotteita, kuten lääkkeitä, astioita, kankaita, huonekaluja sekä sisustuselementtejä.

Tiivistettynä vastuullista metsäsijoitustoimintaa tukevat lainsäädäntö, sijoittajien oma asennoituminen sekä ymmärrys taloudellisten tuottojen sidonnaisuudesta hyvään ja kestäväan metsänhoitoon. Metsäsijoittamisen ymmärretään olevan pitkäjänteistä sekä kauaskantoista toimintaa, josta ei voi saada pikavoittoja. Tulevaisuuden tulorakenne tulee muuttumaan, kun tukkipuun kysyntä saa rinnalleen energiapuun sekä kuitupuuhun kysyntään keskittyneitä ostajia. Puumarkkina tulee siis monipuolistumaan, mikä tuo taas lisää mahdollisuuksia sijoittajille. Yleisesti ottaen potentiaali tulevaisuuden puumarkkinoilla on suuri ja sijoittajan näkökulmasta mielenkiintoinen.

Näkymät vastuullisuuden kannalta ovat hyvät, mutta toimintaympäristössä piilee myös riskejä. Sijoittajan näkökulmasta riskeinä voidaan pitää mahdollisia päätöksiä EU:n tasolla, jotka eivät olisi edullisia metsäsijoittajia kohtaan Suomessa taloudellisesta näkökulmasta. Rajoitukset koskien

metsätaloutta rajoittaisivat autonomisia päätöksiä sijoitustoiminnassa yksityishenkilöiden sekä instituutioiden näkökulmasta. Metsäkeskuksen olisi lisättävä toimia metsien hoidon valvonnan suhteen sekä otettava selkeämpi linja valvonnan toteuttamiselle. Toteutettavat toimenpiteet edistäisivät metsän kestävästä kehityksen takaamista myös tulevaisuudessa. Metsäkeskus on saanut osakseen kritiikkiä liittyen valvontoihin ja niiden epätasalaatuisuuteen.

Vastuullisuutta pidetään myös tällä hetkellä megatrendinä, joka houkuttelee sijoittajia puoleensa. Tämän takia myös metsäsijoittamisessa piilee viherpesun riski. Viherpesua on kaikki näennäisesti vastuullinen toiminta, joka ei kuitenkaan yllä sanoista pidemmälle itse tekoihin. Siksi metsään investoivan on tärkeä perehtyä hyvin sijoituspalveluita tarjoavaan toimijaan, taikka toimijoihin, jotka harjoittavat metsäkauppaa sijoittajan kanssa. Kolmantena riskinä voidaan tutkimustulosten perusteella pitää sijoittajien omaa toimintaa. Mikäli liian ankariin ensiharvennuksiin ei puututa, ei tulevaisuuden puusto tule voimaan hyvin. Hiilinielut vähenevät sekä metsän uusiutuvuus laskee.

7.2 Potentiaaliset jatkotutkimukset

Tutkimusta tehdessä nousi esiin muutamia aihealueita, jotka voisivat olla potentiaalisia aiheita työn jatkotutkimuksen kannalta. Tutkimusta tehdessä tuli ilmi, että puuta hakattiin Suomessa viime vuonna enemmän kuin koskaan aiemmin. Jatkotutkimuksena työlle voitaisiin tehdä tutkimus siitä, miten vastuullisuutta sekä metsän uusiutumista pystytään ylläpitämään hakkuumäärien yhä kasvavassa. Tutkimuksessa voitaisiin perehtyä mahdollisiin toimenpiteisiin, kuten lainsäädännön muutoksiin koskien hakkuuta.

Toinen potentiaalinen jatkotutkimuksen aihe voisi koskea tukijärjestelmien muutosta. KEMERA-tuen päättyessä vuoden 2023 lopussa, korvaa tuen METKA-tukijärjestelmä. Tutkimus METKA-tukijärjestelmän vaikutuksista metsäsijoittajien toimintaan verrattaessa KEMERA-tukeen selvittäisi kannustinjärjestelmän sekä rahoitusrakenteen muutosta. Tällä hetkellä METKA-tukijärjestelmän sisältö on hyvin avoin ja se on vielä muodostumassa lopulliseksi EU-tasolla. Aiheen ja tukijärjestelmän ollessa täysin uusi, ei siitä myöskään ole tehty vielä tutkimusta.

Kolmas tutkimusaihe voisi käsitellä metsän tuottojen muodostumisen rakenteen muutosta. Tässä tutkimusaiheessa perehdyttäisiin siihen, miten lisääntynyt loppukäyttöt tuotteiden kysyntä vaikuttaa metsän tuottojen muodostumiseen tulevaisuudessa. Tutkimusaihe käsittäisi myös uusiutuvien energianlähteiden hyödyntämisen metsässä, kuten tuulivoiman lisääntymisen, sekä näitä koskevat vuokrasopimukset vielä syvällisemmin, kuin tässä opinnäytetyössä.

7.3 Aiheen valintaprosessi sekä oma oppiminen

Opinnäytetyön prosessi alkoi elokuussa 2022. Aluksi oli selvää, että haluan keskittyä työssäni johonkin sijoitusinstrumenttiin ja laatia opinnäytetyön kyseisen instrumentin ympärille. Metsään aiheena päädyin, sillä se ei ollut entuudestaan niin tuttu, kuin esimerkiksi osakemarkkinat taikka asuntosijoittaminen. Metsärahastoihin olin tutustunut entuudestaan, mutta erityisesti vastuullisuus yksityisen metsäsijoittajan näkökulmasta kiinnosti minua. Aiheen valinta oli loppujen lopuksi helppoa ja visio toteutuksen ympärille muodostui nopeasti. Empiirisen osuuden toteutus kvalitatiivisena tutkimuksena haastattelujen muodossa oli loogisin vaihtoehto palvelemaan tutkimuksen tarkoitusta.

Opinnäytetyön työstäminen alkoi syksyn 2022 aikana. Materiaalia olin kerännyt jo ennen kirjoittamisen aloittamista, mutta varsinainen kirjoitusprosessi alkoi vasta tammikuussa 2023. Haastavinta oli aiheen rajaaminen sekä työlle olennaisten aiheiden hahmottaminen, sillä materiaalia koskien metsäsijoittamista löytyi yllättävän paljon. Aluksi olin suunnitellut keskittyväni vain yhteismetsäsijoittamisen vastuullisuuteen, mutta pian huomasin sen olevan aiheena liian rajattu ja laajensin aihealueeni koskemaan metsäsijoittamista yleisesti.

Aihealueen onnistuneen rajauksen jälkeen opinnäytetyön työstäminen lähti liikkeelle. Materiaalia löytyi paljon ja monipuolisesti. Erityisesti vastuullisuuden ajankohtaisuus koskien metsiä EU:ssa oli edukseni työtä toteuttaessani. Projektille tärkeitä aiheita kuten hiilinieluja, sertifikaatteja sekä ESG-tekijöitä käsiteltiin monipuolisesti eri lähteissä. Aihealueen valinnassa onnistuin myös mielestäni sen ajankohtaisuuden takia. Tällä hetkellä keskustelu puun ympärillä on kuumaa sen kasvaneen kysynnän, lainsäädännön sekä tulevaisuuden kannalta. Metsäsijoittajille viimeiset kuukaudet ovat olleet tuottoisaa aikaa, jonka takia myös metsän kestävä kasvu on ollut tapetilla.

Opinnäytetyötä aloittaessani ei minulla ollut juurikaan käsitystä hakkuiden tilanteesta, kuutiometrien hinnoista koskien eri puolajaja, taikka metsänhoidon vastuullisuudesta Suomessa. Olin ainoastaan perehtynyt metsärahastojen toimintaan pintapuoleisesti. Työtä tehdessä opin paljon metsään liittyvästä investoinnista sekä tuottojen muodostumisesta. Erityisesti informaatio tulevaisuuden näkymistä koskien metsäsijoittamista oli minusta tärkeintä, mitä opin työtä tehdessä. Metsien tularakenteen muuttuminen tulevaisuudessa juuri vastuullisuustekijöiden vaikutuksesta oli asia, jonka opin syventyessäni valitsemaani työn aiheeseen.

Tutkimuksen toteutus sekä tulos olivat onnistuneita, sillä ne palvelivat itse opinnäytetyön laatijaa, että lukijaa. Käytettyjen lähteiden tarjoama tieto oli helposti ymmärrettävissä sekä helposti muutettavaksi dataksi, jota pystyi hyödyntämään tässä työssä esitetyissä laskentakaavoissa, sekä kuvioissa. Haastatteluiden tarjoama syventävä tieto vastuullisuudesta paketoiti tietoperustassa esitetyt

asiat yhteen kattavaksi kokonaisuudeksi. Tutkimuksessa on myös potentiaalia eri jatkotutkimuksille.

Lähteet

Euroopan Komissio 2022a. Vuoteen 2030 ulottuva biodiversiteetti strategia. Luettavissa:

https://environment.ec.europa.eu/strategy/biodiversity-strategy-2030_fi Luettu: 10.01.2023

Euroopan Komissio 2022b. Kestävän rahoituksen suunnitelma. Luettavissa:

https://finance.ec.europa.eu/sustainable-finance/overview-sustainable-finance_en Luettu:

10.01.2023

Farmit.net. Arvokasvu kertoo paljonko tukkimetsä tienaa. Luettavissa:

<https://www.farmit.net/metsa/2005/10/11/arvokasvu-kertoo-paljonko-tukkimetsa-tienaa> Luettu:

20.02.2023

Finsif - Finland's Sustainable Investment Forum ry. Vastuullinen sijoittaminen pähkinänkuoressa.

Luettavissa:

<https://finsif.fi/vastuullinen-sijoittaminen-pahkinankuoressa/?sfw=pass1673343410> Luettu:

10.01.2023

FSC. FSC-sertifiointi käytännössä. Luettavissa:

<https://fi.fsc.org/fi-fi/metsasertifiointi/fsc-sertifiointi-kaytannossa> Luettu: 03.01.2023

Havia, P. 2017. Yhteismetsä. Perustaminen, hallinto ja laajentuminen. Metsäkustannus. Tallinna.

Hirsjärvi S. Remes P. & Sajavaara P. 2007. Tutki ja kirjoita. Otavan Kirjapaino Oy. Keuruu.

Ilmatieteenlaitos. Terminen kasvukausi. Lämpösummakartta. Luettavissa:

<https://www.ilmatieteenlaitos.fi/terminen-kasvukausi> Luettu: 14.03.2023

Kestävän metsätalouden määräaikainen rahoituslaki 23.1.2015/34

Kiinteistönmuodostamislaki 12.4.1995/554

Kuuluvainen, J. & Valsta, L. 2009. Metsäekonomian perusteet. Gaudeamus. Helsinki.

Laki metsätuhojen torjunnasta (1087/2013)

Liljeroos, H. 2021. Metsäsijoittajan kirja. Tapio Palvelut Oy. Viro.

Luonnonvarakeskus 2021. Metsien kasvuvauhti hidastui mutta puuston tilavuus suureni. Luettavissa:

<https://www.luke.fi/fi/uutiset/metsien-kasvuvauhti-hidastui-mutta-puuston-tilavuus-suureni> Luettu:
02.01.2023

Luonnonvarakeskus 2022a. Metsä sijoituskohteena 2021. Luettavissa:

<https://www.luke.fi/fi/tilastot/metsa-sijoituskohteena/metsa-sijoituskohteena-2021-ennakko> Luettu:
10.02.2023

Luonnonvarakeskus 2022b. Hakkuukertymä ja puuston poistuma 2022 ennakko. Luettavissa:

<https://www.luke.fi/fi/tilastot/hakkuukertyma-ja-puuston-poistuma/hakkuukertyma-ja-puuston-poistuma-2022-ennakko> Luettu: 10.01.2023

Luonnonvarakeskus 2023a. Vuosittaiset kantohinnat pystykaupassa. Luettavissa:

https://statdb.luke.fi/PxWeb/pxweb/fi/LUKE/LUKE_04%20Metsa_04%20Talous_02%20Teollisuus-puun%20kauppa_04%20Vuositilastot/01b_Kantohinnat_v.px/chart/chartViewLine/?rxid=001bc7da-70f4-47c4-a6c2-c9100d8b50db Luettu: 18.02.2023

Luonnonvarakeskus 2023b. Puuston tilavuus metsä ja kitumaalla. Luettavissa:

https://statdb.luke.fi/PxWeb/pxweb/fi/LUKE/LUKE_04%20Metsa_06%20Metsavarat/1.16_Puuston_tilavuus_metsa_ja_kitumaalla_pu.px/chart/chartViewColumnStacked/ Luettu: 29.03.2023

Luonnonvarakeskus 2023c. Energiapuun puukauppamäärät. Luettavissa:

https://statdb.luke.fi/PxWeb/pxweb/fi/LUKE/LUKE_04%20Metsa_04%20Talous_04%20Energiapuun%20kauppa/02_Energiapuu_puukauppamaarat_neljanv.px/table/tableViewLayout2/?loadedQueryId=aa55c0dc-47ec-4c85-ad8d-8512e504311b&timeType=top&timeValue=5 Luettu:
03.04.2023

LähiTapiola. Vakuutukset ja eläke. Metsävakuutus. Luettavissa:

<https://www.lahitapiola.fi/henkilo/vakuutukset-ja-elake/metsavakuutus> Luettu: 04.02.2023

Maanmittauslaitos 2022. Hae maanmittaustoimitusta. Yhteismetsä. Luettavissa:

<https://www.maanmittauslaitos.fi/kiinteistot/hae-maanmittaustoimitusta/yhteismetsa> Luettu:
03.01.2023

Maanmittauslaitos 2023. Kiinteistökauppojen tilastopalvelu. Luettavissa:

https://khr.maanmittauslaitos.fi/tilastopalvelu/rest/API/kiinteistokauppojen-tilastopalvelu.html?v=2023.0.0#t443q4_x_2018_2019_2020_2021_2022_x_Maakunta Luettu:
28.03.2023

Maa- ja metsätalousministeriö 2021. Metsien hiilinielut. Luettavissa:

<https://mmm.fi/metsat/metsatalous/metsat-ja-ilmastonmuutos/metsien-hiilinielut> Luettu: 10.01.2023

Maa- ja metsätalousministeriö 2022. Metsien taloudellinen merkitys Suomessa. Luettavissa:

<https://mmm.fi/documents/1410837/22836561/Metsien+taloudellinen+merkitys.pdf/3e1220c1-b210-bb7e-7c6a-a60d84824607/Metsien+taloudellinen+merkitys.pdf?t=1657275793068> Luettu: 15.03.2023

Maa- ja metsätalousministeriö. Tapion metsänhoidon suositukset. Luettavissa:

<https://metsanhoidonsuosituksset.fi/fi/> Luettu: 10.03.2023

Maa- ja metsätalousministeriö. Metsätalouden kestävyys. Luettavissa:

<https://mmm.fi/metsat/metsatalous/metsatalouden-kestavyys> Luettu: 10.01.2023

Metsä-Group. Puukauppa ja metsänhoitopalvelut. Metsäsuunnitelma. Luettavissa:

<https://www.metsagroup.com/fi/puunhankinta/puukauppa-ja-metsanhoitopalvelut/muut-asiantuntijapalvelut/metsasuunnitelma> Luettu: 13.02.2023

Metsäkeskus 2023a. Metsätaloukmaan omistus prosentit omistajaryhmittäin. Luettavissa:

<https://app.powerbi.com/view?r=eyJrJoiYTI2OWU1ZTEtZDBmOS00MzUxLTg2ZGYtNGMxMDgzMzcyZGU1liwidCI6ImVhMjQwMTY4LTU1NjAtNDYyMC05NmI1LWE4MjMxOWNIODBhMSIsImMiOiJ9> Luettu 02.02.2023

Metsäkeskus 2023b. Uusi kannustejärjestelmä METKA. Luettavissa:

<https://www.metsakeskus.fi/fi/metsatalouden-tuet/uusi-kannustejarjestelma-metka> Luettu: 08.03.2023

Metsäkeskus 2023c. Yhteismetsä perustietoa. Luettavissa:

<https://www.metsakeskus.fi/sites/default/files/document/yhteismetsa-perustietoa.pdf> Luettu: 03.01.2023

Metsäkeskus 2023d. Ensiharvennuksissa moni metsä hakataan edelleen liian harvaksi. Luettavissa:

<https://www.metsakeskus.fi/fi/ajankohtaista/ensiharvennuksissa-moni-metsa-hakataan-edelleen-liian-harvaksi-tilanne-on-kuitenkin-parantunut-viime-vuosista> Luettu: 04.04.2023

Metsäkeskus 2023e. Metsän käyttö ja omistus. Metsäverotus. Luettavissa:

<https://www.metsakeskus.fi/fi/metsan-kaytto-ja-omistus/metsaverotus/arvonlisaverotus> Luettu: 13.03.2023

Metsäkeskus 2023f. Metsäsertifiointi. Luettavissa:

<https://www.metsakeskus.fi/fi/metsan-kaytto-ja-omistus/oikeudet-ja-velvollisuudet/metsasertifiointi>

Luettu: 12.01.2023

Metsälaki 12.12.1996/1093

Metsälehti. Uuden metsänomistajan tietopaketti. Luettavissa:

<https://www.metsalehti.fi/metsanomistus/uuden-metsanomistajan-tietopaketti> Luettu: 12.03.2023

Metsäteollisuus. Uutishuone, Agenda 2030. Luettavissa:

<https://www.metsateollisuus.fi/uutishuone/agenda-2030> Luettu: 05.01.2023

Metsätilat. Syventävät ohjeet ostajalle. Luettavissa:

<https://www.metsatilat.fi/syventavat-ohjeet-ostajalle> Luettu: 12.02.2023

Metsänhoitoyhdistykset 2022a. Puumarkkinakatsaus marraskuu 2022. Luettavissa:

<https://www.mhy.fi/uutiset/puumarkkinakatsaus-marraskuu-2022> Luettu: 09.01.2023

Metsänhoitoyhdistykset 2022b. Ennallistamista koskevat kamppailut käynnistymässä. Luettavissa:

<https://www.mhy.fi/uutiset/ennallistamista-koskevat-kamppailut-kaynnistymassa-eun-toimielimissa>

Luettu 09.01.2023

MTK 2023. Metsäteollisuuden puukauppatilastot. Luettavissa:

<https://www.mtk.fi/metsateollisuuden-puukauppatilastot> Luettu: 02.02.2023

Nordea. Säästäminen ja sijoittaminen. Partnerirahastot. Luettavissa:

<https://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/palvelumme/saastaminen-sijoittaminen/rahastot/partnerirahastot.html> Luettu: 12.01.2023

Nordea 2023. Metsä toimi vuonna 2022 suojana inflaatiota vastaan. Luettavissa:

<https://www.nordea.com/fi/media/2023-03-21/metsa-toimi-vuonna-2022-suojana-inflaatiota-vastaan-myos-tulevat-tuottonakymat-vakaat> Luettu: 10.03.2023

OP-Media 2019. Mistä yhteismetsissä on kyse? Luettavissa:

<https://www.op-media.fi/sijoittaminen/mista-yhteismetsissa-on-kyse-asiiantuntijat-listaavat-plussat-ja-miinukset/> Luettu 02.01.2023

Opetushallitus. Suomen luonnonvarat. Luettavissa:

<https://www.oph.fi/fi/oppimateriaali/luovasti-luonnonvaroista/suomen-luonnonvarat/biomassa/puu>

Luettu: 03.03.2023

PEFC. Metsien sertifiointi. Luettavissa:

<https://pefc.fi/metsanomistajalle/metsien-sertifiointi/> Luettu: 02.04.2023

Perälä, R. 2015. Meidän metsä, hoito-korjuu-myynti. Tarusto Kustannus Oy. Tallinna.

Puusta puuhun. Metsäsuunnitelman käyttö. Luettavissa:

<https://puustapuuhun.fi/metsasuunnitelman-kaytto/> Luettu: 20.02.2023

Salkunrakentaja 2021. Metsäsijoittamisen vaihtoehdot. Luettavissa:

<https://www.salkunrakentaja.fi/2021/09/metsasijoittamisen-vaihtoehdot> Luettu: 03.01.2023

Stora Enso. Puun hinta. Luettavissa:

<https://www.storaensometsa.fi/puun-hinta/> Luettu: 05.04.2023

Ulkoministeriö. Agenda 2030. Kestävän kehityksen tavoitteet. Luettavissa:

<https://um.fi/agenda-2030-kestavan-kehityksen-tavoitteet> Luettu: 14.01.2023

Uotila, A. Kasanen, R. & Heliövaara K. 2020 Metsätuhot. Metsäkustannus. Latvia.

Vero 2023a. Puun myynti. Luettavissa:

https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/metsa/puun_myynti/ Luettu: 12.03.2023

Vero 2023b. Metsävähennys. Luettavissa:

<https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/metsa/metsavahennys/> Luettu: 12.03.2023

Yhteismetsälaki 14.2.2003/109

Ympäristöministeriö. EU:n biodiversiteetti-strategia ja ennallistamis-asetus. Luettavissa:

<https://ym.fi/eu-n-biodiversiteettistrategia> Luettu: 14.02.2023

Liitteet

Liite 1. Haastattelukysymykset

Haastattelu 17.03.2023 Hamina

Haastateltavana: Jukka Pakkala
Metsäalan yrittäjä

Esitetyt kysymykset:

1. Mitkä ovat tärkeimmät ohjaavat tekijät vastuullisessa metsän hoidossa?
2. Miten itse toteutat vastuullisuutta metsän hoidossa?
3. Ovatko metsäsi sertifoituja?

4. Millä kasvialueella metsäsi kasvavat?
- 4b. Miten kasvialueet vaikuttavat metsän kasvuun?
5. Miten määrittelet tuottojen muodostumista metsässä?
6. Mitkä tekijät vaikuttavat metsän harvennuksiin?

7. Miten metsäalan toimintaympäristö on muuttunut vuosien varrella?
8. Miten koet tämänhetkisen lainsäädännön tukevan vastuullista metsän hoitoa?
9. Miltä metsäsijoittamisen tulevaisuuden näkymät sinusta vaikuttavat?

Liite 2. Haastattelukysymykset

Haastattelu 22.03.2023 Helsinki

Haastateltava: Mikael Beck
toimitusjohtaja, AARI Metsä Oy

Esitetyt kysymykset:

1. Miten vastuullisuutta toteutetaan AARI Metsän toiminnassa?
 - 1b. Miten yläharvennus tukee kestävää metsän hoitoa?

2. Onko sijoittajien kiinnostus vastuullisuutta kohtaan lisääntynyt?
 - 2b. Miten vanhojen sijoittajien käytös eroaa uusista sijoittajista vastuullisuuden osalta?
 - 2c. Miten lisääntynyt kiinnostus on näkynyt sijoittajien päätöksissä?

3. Miten lisääntyneeseen puun kysyntään voidaan vastata tulevaisuudessa siten, että samalla pystytään takaamaan kestävä metsän kehitys?

4. Onko lainsäädäntö Suomessa kestävää metsänhoitoa tukevaa?
 - 4b. Miten EU:n metsien ennallistamiskeskustelu voi vaikuttaa tulevaisuudessa metsäalaan Suomessa?

5. Miltä tulevaisuuden näkymät koskien metsäsijoittamista näyttävät tällä hetkellä?

6. Mikä on uusiutuvien energialähteiden hyödyntämisen potentiaali metsissä?
 - 6b. Miten uusiutuvia energialähteitä hyödynnetään tällä hetkellä?